

Høringssammenstilling for

**Hygieneprodukter
Generasjon 6**

14. juni 2016

Nordisk Miljømerking

Svanemerkede hygieneprodukter - Høringsammenstilling

023/Generasjon 6, 14. juni 2016

1	Sammendrag	1
2	Om høringen.....	2
3	Sammenstilling av mottatte svar	3
4	Kommentarer til kriteriene, i detalj	5
4.1	Generelle kommentarer	5
4.2	Produktgruppeavgrensning.....	8
4.2.1	Hva kan svanemerkes?	8
4.2.2	Hva kreves for å bli svanemerket?	8
4.3	Kommentarer til de individuelle kravene.....	9
4.3.1	Krav kapittel 1	9
4.3.2	Krav kapittel 2.....	9
4.3.3	Definisjoner.....	42
4.3.4	Skjema/bilag.....	43
5	Kommentarer til bakgrunnen, i detalj.....	44
6	Diskusjon og konklusjoner	49

1 Sammendrag

Høringen for generasjon 6 av kriteriene til hygieneprodukter ble gjennomført 27. november 2015 til 10. februar 2016. Høringen ble sendt til 324 høringsinstanser og vi har totalt mottatt 25 hørings svar. Det er også gjennomført nasjonale høringsmøter og/eller møter med relevante aktører i høringsperioden. Høringskommentarene har ikke vist noen store nasjonale forskjeller.

Nordisk Miljømerking har mottatt hørings svar til en rekke av kravene. Flest kommentarer var knyttet til kjemikaliekravene, krav til polymerer og superabsorberende materialer inkludert krav til energi ved polymerproduksjon og kravet til materialsammensetning. Det er også mottatt hørings svar på kravene til fluff/papir, i hovedsak energikrav og krav til treråvare.

Generelt ble modellen der kravbyrden er relatert til hvor mye det enkelte materiale inngår med i hygieneproduktet godt mottatt. Det er også uttrykt støtte til økte kjemikaliekrav. Leverandørkjedene for de ulike materialene i et hygieneprodukt kan være komplekse og det er uttrykt bekymring rundt mulighetene for å skaffe de opplysningene som trengs. Høringsinstansene har generelt vært negative til kravene til energibruk i polymerproduksjonen (både fossile polymerer og biobaserte polymerer) samt krav til materialsammensetning.

Nordisk Miljømerking har gjort en rekke endringer i kriteriene basert på mottatte hørings svar:

- De generelle kjemikaliekravene til fossile polymerer er mindre strenge enn i høringsdokumentet da de primært stilles til tilsetninger og ikke også til inngående stoffer i polymeren/plastmaterialet. Kravene er fortsatt mer omfattende enn de var i generasjon 5 av kriteriene.
- Kravene til produksjonsenergi for polymerer (både fossilbaserte og biobaserte) er fjernet. Dette skyldes lav styrbarhet da det er vanskelig å få denne informasjonen.
- Krav til materialsammensetning er beholdt, men kraftig omarbeidet fra høringsversjonen. Kravet er i hovedsak basert på dagens måte å stille krav på med 3 alternativer: høy andel fornybart i produktet, en viss andel gjenvunnet/biobasert i emballasjen eller en viss andel biobaserte polymerer eller gjenvunnet plast i produktet. Kravet har fortsatt som formål å stimulere til økt bruk av fornybare materialer og gjenvunnet plast i hygieneproduktet og/eller emballasje.
- Kravet til gjenvunnet plast er også justert etter høringen og er nå mindre strengt. Det stilles krav om at gjenvunnet plast brukt i tilleggskomponenter og emballasje ikke skal inneholde en rekke angitte stoffer, mens dersom den gjenvunnete plasten inngår i selve hygieneproduktet skal den oppfylle kravene til resirkulert plast i kontakt med mat. Det var ikke stilt noen spesifikke krav til resirkulert plast i generasjon 5 av kriteriene.
- Krav til transport for fluff og papir er fjernet for å redusere dokumentasjonsbyrden.

- Det er innført egne krav for sertifisert treråvare til fluff (30% sertifisert) og papir (50% sertifisert) etter modell av nye vedtatte skogkrav. I generasjon 5 av kriteriene var sertifiseringskravene 20% for fluff og 30% for papir.
- Det er innført egne referanseverdier for energi for emballasjepapir da dette er papir som kan inngå i f.eks. releasepapir og som ikke i dag er omfattet av Nordisk Miljømerkings krav til papirprodukter.
- Krav til innhold av restmonomerer og vannløselig ekstrakt i superabsorbenter er endret basert på mottatte høringskommentarer og er mindre strengt enn i høringsversjonen. Kravet er dermed også mindre strengt enn i generasjon 5 av kriteriene.
- Utover dette er det gjort en rekke mindre endringer, samt strukturelle endringer basert på mottatte høringskommentarer.

2 Om høringen

Det har vært gjennomført en høring om reviderte kriterier for svanemerking av hygieneprodukter, generasjon 6. Høringsperioden var fra 27. November 2015 til 10. februar 2016.

De viktigste endringene som ble foreslått var:

- Tydeliggjøring av hvilke produkter som kan merkes og en utvidelse av produktgruppedefinisjonen med eksempelvis plaster og flere produkter til helsesektoren
- Oppdatering og utvidelse av kravene til kjemikalier
- Differensierte krav til materialer avhengig av hvor stor andel materialene utgjør av produktet
- Oppdatering av kravene til papir og fluff, samt innføring av energikrav til air-laid prosessen
- Innføring av nytt energikrav til polymerer og spesifikke krav til elastan/polyuretan og polyamid. Polymerkravene omfatter nå også etyl vinyl acetat (EVA)
- Innføring av krav til sporbarhet for polymerer basert på fornybart materiale
- Endring av kravet til materialsammensetning

Under høringsperioden er det avholdt et webinar for alle interesserte parter. Webinaret hadde 27 påmeldte. Det er også avholdt møter i de respektive land med aktuelle interessenter og lisensinnehavere i tillegg til et møte med bransjeorganisasjonen EDANA med tilhørende medlemmer. Det kan noteres at ikke alle interessenter som vi har hatt dialog og møter med har levert offisielle høringssvar. Vi har blant annet fått konfidensielle opplysninger fra ulike produsenter av materialer og råvarer. Deres input har allikevel blitt vurdert ved endelige kravformuleringer.

I denne sammenstillingen er alle mottatte kommentarer samlet og besvart av Nordisk Miljømerking (se kap. 4). De viktigste endringene etter høringen beskrives kort i sammendraget og detaljert i kapittel 6 i denne høringsammenstillingen.

I tillegg til høring for svanemerking av hygieneprodukter ble det sendt ut samme høringsdokumenter til aktører som er involvert i air-laid produksjon, da det kan være

relevant å innarbeide krav til air-laid i kriteriene for mykpapir. Spesifikke hørings svar mottatt angående dette gis i bilag 1, og utvidelse av mykpapir med air-laid vil bli håndtert separat til NMN i november 2016.

Nordisk Miljømerking ønsker å takke alle som har gitt oss kommentarer og som ellers har bidratt i prosessen med å utvikle nye kriterier.

3 Sammenstilling av mottatte svar

Totalt er det mottatt 25 hørings svar. Av disse har 16 instanser levert bare kommentarer, 2 instanser støtter forslaget med kommentarer og 2 instanser forkaster forslaget. 5 instanser avstod fra å kommentere. For en oversikt over hvordan svarene fordeler seg mellom ulike land innenfor de ulike kategoriene og hvilke høringsinstanser som har levert hørings svar, se henholdsvis tabell 1 og tabellene 2-5. Høringen ble sendt til 324 høringsinstanser i Danmark, Finland, Norge og Sverige samt internasjonale aktører.

Det er også vært avholdt et webinar med 27 påmeldte, samt vært dialog og møter med andre aktører i høringsperioden, men det er ikke mottatt offisielle hørings svar fra alle aktører Nordisk Miljømerking har vært i kontakt med. Informasjon mottatt ved slik dialog og møter har allikevel blitt tatt med i vurderingene av kravnivå og kravformuleringer.

Tabell 1: Sammenstilling av svarene. Kolonnene viser: A. Bare kommentarer, B. Støtter forslaget, C. Støtter forslaget med kommentarer, D. Avstår fra kommentering og E. Forkaster forslaget med motivering.

Land	A. Bare kommentarer	B. Støtter forslaget	C. Støtter forslaget med kommentarer	D. Avstår fra kommentering	E. Forkaster forslaget med motivering	Totalt
Danmark	4			1		5
Sverige	6			2		8
Finland			1	1	1	3
Norge	6		1	1	1	9
Island						0
Totalt	16	0	2	5	2	25

Tabell 2: Danske hørings svar

Høringsinstans	A. Bare kommentarer	B. Støtter forslaget	C. Støtter forslaget med kommentarer	D. Avstår fra kommentering	E. Forkaster forslaget med motivering
Astma-Allergi Danmark	x				
Carpenter	x				
Forbrugerombudsmanden				x	
Invista	x				
Miljøstyrelsen	x				
Σ Danske svar: 5	4			1	

Tabell 3: Svenske høringssvar

Høringsinstans	A. Bare kommentarer	B. Støtter forslaget	C. Støtter forslaget med kommentarer	D. Avstår fra kommentering	E. Forkaster forslaget med motivering
Energimyndigheten				x	
Kemikalieinspektionen	x				
Kommerskollegium	x				
Kronosept	x				
SCA	x				
SKL				x	
Stora Enso	x				
Upphandlingsmyndigheten	x				
Σ Svenske svar: 8	6			2	

Tabell 4: Finske høringssvar

Høringsinstans	A. Bare kommentarer	B. Støtter forslaget	C. Støtter forslaget med kommentarer	D. Avstår fra kommentering	E. Forkaster forslaget med motivering
Delipap Oy					x
Kilpailu- ja kuluttajavirasto				x	
Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry			x		
Σ Finske svar: 3			1	1	1

Tabell 5: Norske høringssvar

Høringsinstans	A. Bare kommentarer	B. Støtter forslaget	C. Støtter forslaget med kommentarer	D. Avstår fra kommentering	E. Forkaster forslaget med motivering
BASF	x				
EDANA	x				
Framtiden i våre hender			x		
LO				x	
Miljødirektoratet	x				
Norsk Tøybleieforening					x
NOVA	x				
Plastics Europe	x				
UPM	x				
Σ Norske svar: 8	6		1	1	1

Tabell 6: Høringssvar mottatt angående air-laid i mykpapirkriteriene

Høringsinstans	A. Bare kommentarer	B. Støtter forslaget	C. Støtter forslaget med kommentarer	D. Avstår fra kommentering	E. Forkaster forslaget med motivering
Metsä Tissue					x

4 Kommentarer til kriteriene, i detalj

De enkelte kommentarene fra høringsinstansene er samlet i dette avsnittet og følger kravnummereringen og kapitellinndelingen i høringsutkastet til nye kriterier. Nordisk Miljømerking har mottatt kommentarer til en rekke krav, men flest kommentarer kom på kjemikaliekravene, kravene til energibruk til polymeriseringen av fossile og bio-baserte polymerer samt til kravet om materialsammensetning. Generelt anser flere høringsinstanser at energikrav til kun denne delen av polymerproduksjonen ikke gir mening i et LCA-perspektiv. Kravet til materialsammensetning har vært vanskelig å forstå, og høringsinstansene er usikre på mulighetene for å oppfylle kravet.

Nordisk Miljømerking har svart på de enkelte mottatte høringskommentarene. Dersom høringssvar som er mottatt er tilnærmet like har Nordisk Miljømerking svart kun ett sted i sammenstillingen og deretter henvist til dette svaret senere når relevant.

4.1 Generelle kommentarer

Følgende høringsinstanser hadde ingen kommentarer til forslaget:

Energimyndigheten, Landsorganisasjonen i Norge (LO), Kilpailu- ja kuluttajavirasto og Sveriges Kommuner och Landsting.

Forbrugerombudsmanden i Danmark opplyser at de ”desværre ikke har ressourcer til at foretage en gennemgang af forslaget til version 6 af kriterier for Svanemærkning af Hygiejneprodukter.”

Kommerskollegium

Sammanfattning

Kommerskollegium ser positivt på att Nordisk miljömärkning i vissa delar av kriterierna öppnar upp för användning av olika typer av standarder eller certifiering. Enligt kollegiets mening bör det dock finnas motsvarande flexibilitet även i andra delar av kriteriedokumentet, vad gäller hänvisningar till standarder och certifieringar. Vidare bedömer Kommerskollegiums att kriterierna bör anmälas till Europeiska kommissionen enligt EU:s anmälningsdirektiv ([EU] 2015/1535), eftersom kriterierna innehåller nya tekniska föreskrifter. Anmälan bör dock inte ske förrän de nordiska länderna har samrått om hur de ska hantera anmälningsproceduren. Slutligen bedömer Kommerskollegium att förslaget inte behöver anmälas till kommissionen enligt EU:s tjänstedirektiv (2006/123/EG).

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kollegiets uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Synpunkter om hänvisningar till standarder och certifieringar

Kommerskollegium ser positivt på att Nordisk miljömärkning i vissa delar av kriterierna öppnar upp för användning av olika typer av standarder eller certifiering. Exempel är riktlinjerna för hållbart odlade vegetabilisk råvara samt certifieringskraven för att påvisa att hygienprodukter som innehåller bomull är ekologiskt tillverkade. Enligt kollegiets mening bör motsvarande flexibilitet även finnas i andra delar av kriteriedokumentet vad gäller hänvisning till standarder och

certifiseringar. Exempelvis finns det ett generellt undantag från kriteriekraven for material som är märkt med Svanen eller EU:s Ecolabel. Enligt kollegiets mening vore det fordelaktigt om det även var möjligt att även undanta material märkt med andra motsvarande miljömärkningar. Ett annat eksempel är att tråråvara till minst 70 % härstamma från skogsbruk som følger FSC/PEFC:s standarder for att kunna ingå i Svanenmärkte hygienprodukter. 3 Enligt kollegiet mening bör tillverkare även kunna använda tråråvara som är avverkad enligt motsvarande kontrollordningar som FSC/PEFC-standarder.

Anmälan av tekniska foreskrifter

Enligt artikel 5.1 i anmälningsdirektivet for tekniska foreskrifter ska EU:s medlemsländer anmäla forslag till nya tekniska foreskrifter till Europeiske kommissionen (kommissionen).⁴ Tekniska foreskrifter är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begrensninger av varuanvendning, bestemmelser om återvinning av varor samt visse forbudsbestemmelser.

Kommerskollegium har tidligere utrett frågan om kriterier for Svanenmärkning kan utgøre anmälningspliktige tekniske foreskrifter i anmälningsdirektivets mening. Kollegiets slutsats är att kriteriene for Svanenmärkning kan utgøre anmälningspliktige tekniske foreskrifter.⁶ Vad galler de nu foreslagna kriteriene bedømmer Kommerskollegium at disse inneholder tekniske foreskrifter i anmälningsdirektivets mening. Som eksempel kan nævnes kravet på at bomull som ingår i hygienprodukter ska vara ekologisk produceret i enlighet EU:s forordning om ekologisk produktion eller motsvarande kontrollordning (såsom eksempelvis KRAV). Enligt kollegiets oppfatning bør dock anmälan ske først efter samråd mellom de nordiske länderna. Dette bl.a. eftersom en arbeidsordning bør opprettes for den praktiske hanteringen av anmalingarna till kommissionen, eksempelvis vad galler besvarande av eventuelle reaksjoner från kommissionen og andre länder. Kommerskollegium bistår gärna med information og tips om hanteringen av anmalingar enligt anmälningsdirektivet.

Anmälan av krav på tjensteverksamhet

Enligt artikel 15.7 respektive 39.5 i tjenstedirektivet ska EU:s medlemsländer anmäla nya eller förändrade krav på tjensteverksamhet anmälas till kommissionen. Kollegiet bedømmer at det inte är aktuelt at anmäla kriteriene enligt tjenstedirektivet, eftersom kriteriene avser ulike krav for märkning av varor som inte inneholder några krav på tjensteverksamhet.

Nordisk Miljømerkings hørings svar

Nordisk Miljømerking takker for hørings svaret og positiv tilbakemelding angående henvisning til andre standarder og sertifiseringsordninger. Nordisk Miljømerking henviser til andre standarder og sertifiseringsordninger i de tilfellene der vi har identifisert at det gir en miljøgevinst innen for det tema merkeordningen dekker, men en generell godkjenning av andre sertifiseringsordninger/standarder vil ikke være aktuelt. F.eks. vil et PEFC/FSC-merking på et produkt kun dokumentere krav til sertifisert treåvare. Nordisk Miljømerking stiller ytterligere krav som f.eks. krav til kjemikaliebruk og utslipp under produksjonen av cellulosemassen. En generell godkjenning av andre merkeordninger, standarder etc er derfor ikke mulig for å vise at krav oppfylles. Når det anses hensiktsmessig (oppfyller stilte krav) og kan forsvares miljømessig sett, er derimot henvisning til andre merkeordninger og standarder noe Nordisk Miljømerking er positive til.

Angående kommentarene mottatt om *Anmälan av tekniska föreskrifter* og *Anmälan av krav på tjänsteverksamhet* har Nordisk Miljømerking notert kommentarene, men da dette ikke spesifikt handler om innholdet i utkast til reviderte kriterier for hygieneprodukter, velger Nordisk Miljømerking ikke å svare i denne høringssammenstilling.

Konsumentförbundet

Konsumentförbundet anser att remissförslaget kan godkännas. Kriteriet innehåller viktiga saker. Ett förslag till ett ytterligare krav till kriterierna (se krav O41).

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for støtten. Se også svar under O41.

Kronosept

Vi kan tyvärr inte bedöma kraven för de olika råmaterialen och om dessa är uppnåbara eller ej utan nöjer oss med att påpeka följande för O19 och O30 (se respektive krav för kommentarer):

Nordisk Miljømerkings kommentar

Se svar under O19 og O30.

Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har ikke hatt kapasitet til å gå grundig inn i alle kriteriene, men ser at forslaget medfører en skjerping på flere punkter, bl.a. tydeligere produktgruppedefinisjon og strengere krav til innhold av kjemikalier. Det vurderer vi som positivt. Vi har ingen merknader til foreslåtte endringer.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for støtten til skjerpede krav.

SCA

The criteria for eco-labelling of sanitary products have been substantially reworked with version 6. The aim to have different levels of criteria depending of the amount of the material in the products is a good solution. It could be, though, that some levels for a criterium should be changed, see further in specific comments. The overview of the levels for the different materials and the different criteria, i.e. table 3 in the background document, would be good to also have in the actual criteria document when final.

The approach to increase the use of renewable and recycled material is interesting and understandable, but has to be commented due to issues around production and quality, please see further on specific comments.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling thanks for the support for having different levels of criteria dependent on the amount in the product. Thank you for the suggestion of including table 3 in the background document also in the criteria. Nordic Ecolabelling have changed the overview table in the criteria document that lists all the requirements in the criteria, and that also includes reference to when the different requirements should

be fulfilled. We have therefore not included the table in the background document. Please see O36 for comments and answers related to bio-based and recycled materials.

4.2 Produktgruppeavgrensning

4.2.1 Hva kan svanemerkes?

Edana

While EDANA understands the Nordic Swan principles on additional chemicals in products, there are some limits here.

Sterile products need disinfectant substances/biocides/sterilization agents. Otherwise all surgical products and the like might be removed from the scope. (Except if there is a strong preference for radiation sterilisation within Nordic Swan.)

It should be clarified whether this is meant as the presence of substances in the final products or the use of substances during production.

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for your comments. It is meant as presence of substances in the final products, and not related to the use of substances during production, unless these substances are added intentionally to give a desired effect, like antibacterial/medical effect, for instance adding of nanosilver. The final product should not contain chemical substances designed to prevent, alleviate or cure illness, sickness symptoms, pain and bacterial growth or to alter bodily functions.

Miljøstyrelsen

Det følger af produktgruppedefinitionen, at det kun er engangsprodukter, der kan miljømærkes. Det fremgår af baggrundsdokumentet, at flergangsprodukter (fx bleer) kan have samme miljøbelastning som engangsprodukter. I forbindelse med EU's politik om Cirkulær Økonomi kunne det være relevant, at Nordisk Miljømærkning tog på sig, den opgave at udarbejde kriterier for enkelte eller flere af de samme produkttyper der indgår i nærværende produktgruppe, men med fokus på flergangsbrug, fx i form af produkttjenester, der udbyder brug af bleer.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Som det påpekes fins det både engangsprodukter og flergangsprodukter innenfor samme produktkategori for de produktene som inngår i hygienekriteriene, som eksempelvis flergangsbleier, sengetøy og vaskekluter. Flere av disse flergangsproduktene kan merkes etter andre kriterier, som kriteriene for Svanemerking av tekstil. Nordisk Miljømerking har ikke vurdert muligheter for å svanemerke spesifikke tjenester knyttet til dette, men det fins kriterier for svanemerking av vaskeri, der vaskerier kan tilby leie av tekstiler.

4.2.2 Hva kreves for å bli svanemerket?

Ingen kommentarer

4.3 Kommentarer til de individuelle kravene

4.3.1 Krav kapittel 1

Kommentar til kap. 1.1 i kriteriene: Om kravene og nødvendige definisjoner

Edana

Tabell 1, O33: In terms of language the expression « renewable raw materials polymers » is not clear. Please clarify so that potential alternatives can be considered. Proposal: polymers based on renewable materials.

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for your comments. In the sentence mentioned above, it is clearly a mistake in the formulation – it should be as pointed out ”polymers based on renewable materials”.

However, based on comments received regarding definitions, Nordic Ecolabelling have changed the wording to ” biobased” polymers.

O2 Materialsammensetning

SCA

Material composition:

Recycled materials ..., with exception of plastic materials recycled in a closed loop system and meeting requirements for recycled plastics materials and articles intended to come into contact with foods.

Clarify if there is an “and” or of is meant to be an “or” between the closed loop requirement and the requirement on food contact for recycled materials.

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for your comments. Nordic Ecolabelling has adjusted the requirement and divided it into separate requirements. There is one requirement for recycled plastic in the packaging or additional component which is testing of different substances and one requirement for recycled plastic used in the sanitary product which is fulfilment of requirements to recycled plastic for food contact. See also answers given under O30 for more details.

4.3.2 Krav kapittel 2

Kapittel 2.1 Krav til kjemiske produkter og kjemiske stoffer

INVISTA

In section “2.1 Requirements for chemical products and chemical substances” the applicability of requirements O3-O5 for chemical products is explained.

The phrase:

“These requirements are also to be consulted for chemical products ... used by suppliers ... in ... materials like ... polymer/plastic materials”

is somewhat confusing as it seems to say that chemicals used in the production of materials also have to fulfill O3-O5.

The next phrase “*For more information, see the individual material requirements.*” suggests that different obligations apply. We understand that you want to refer to the criteria in O3-O5 for products with high polymer content that have to meet the requirements O23 and following.

“**Proposal for upgrade**”: A rewording of this phrase to clarify that the requirement does not apply to chemicals used in the production of materials would be helpful. The fact that the criteria in O3-O5 will be referred to in other requirements should be worded differently.

Nordic Ecolabelling’s comment

Nordic Ecolabelling has adjusted the formulations to clarify what kind of requirements that shall be fulfilled for each material, including clarifications on who shall document the requirements.

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen ser positivt på att kemikaliekraven för hygienprodukter har utökats i de reviderade kriterierna, liksom att det har utarbetats kemikaliekrav för polymerproduktion.

Kemikalieinspektionen anser att förslaget är väl genomarbetat och vill betona att utgångspunkten i allt kriteriearbete bör vara skyddet för miljö och hälsa, även om viss hänsyn behöver tas till vad som är tekniskt möjligt.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for støtten til flere kjemikaliekrav. Etter høring er det gjort enkelte justeringer i kjemikaliekravene, blant annet når det gjelder hvor strengt dokumentasjonskravet skal være (hvem som skal dokumentere) og fjerning av krav enkelte steder da kravene delvis har overlappet med hverandre.

Upphandlingsmyndigheten

Upphandlingsmyndigheten stödjer utökade kemikaliekrav. Det är positivt att krav ställs även på ingående i ämnen i kemiska produkter och att kravbördan står i relation hur stor andel de enskilda materialen utgör av slutprodukten.

Vi anser att det vore värdefullt med ett tydliggörande rörande de reviderade kraven 03-05 för kemikalier och definitionen av ingående ämne och kemisk produkt. Kan en kemisk produkt vara en blandning av olika mjukgörare, t ex ftalater, eller anges ftalaten som ett ingående ämne i materialet och /eller hygienprodukten?

I tidigare kriteriegenerationer avsåg kemikaliekraven endast de kemiska produkter som användes i samband med produktionen av hygienprodukten. I detta remissförslag är kemikaliekraven utökade och avser även kemiska ämnen som tillförts de ingående materialen.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for støtten til flere kjemikaliekrav og til modellen der kravbyrden står i forhold til mengden av materialet i produktet. Når det gjelder definisjon av kjemisk produkt, menes det her hele det ferdige produktet med alle

inngående kjemiske råvarer. Nordisk Miljømerking bruker samme definisjon av kjemisk produkt som REACH. Det brukes også samme definisjon som i REACH og CLP forordningen når det gjelder begrepet stoff (sv.: ämne): Et stoff er et grunnstoff og forbindelser herav, naturlig eller industrielt fremstilt, som inneholder sådanne tilsetningsstoffer, som er nødvendige til bevarelse av stoffets stabilitet, og sådanne urenheter, som følger av fremstillingsprosessen, bortsett fra oppløsningsmidler, der kan utskilles, uten at det påvirker stoffets stabilitet eller endrer dets sammensetning. Et kjemisk produkt kan derfor være en blanding av ulike mykgjørere, som ftalater, men ftalaten kan også være ett inngående emne i materialet og/eller hygieneproduktet, dersom den enkelte ftalaten er tilsatt i material/hygieneprodukt.

O3 Chemical products, classification

Astma-Allergi Danmark

Vi støtter krav om, at ingen kemiske produkter må være klassifisert sensibiliserende, men vi bemærker, at det ikke udelukker brugen af allergene stoffer i mengder, hvor følsomme individer kan få allergiske reaktioner. (Samme kommentar gjelder også O4 CMR)

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for støtte til forbud mot allergifremkallende produkter. Det er riktig at de generelle kjemikaliekravene ikke utelukker eventuelle allergifremkallende stoffer i det kjemiske produktet på generell basis. Det henvises dog til O3 senere i dokumentet, der tilsetninger og kjemiske stoffer i ulike materialer skal oppfylle O3. Her vil det ikke tillates tilsetninger eller kjemiske stoffer som er allergifremkallende. Det stilles også andre krav som hindrer allergifremkallende stoffer fra å inngå, som forbud mot å tilsette parfyme og lotion.

Carpenter

Da der i produktionen af polyurethanskum(PU) anvendes toluendiisocyanat (TDI) kan dette produkt ikke godkendes med de opstillede krav til anvendte kemikalier.

TDI er mærket med H351,H330,H315-319,H335 og H412.

Til de PU-typer der anvendes i hygiejne produkter, kan der kun bruges TDI, og der findes intet alternativ der kan erstatte TDI.

Håndteringen af TDI foregår efter de gældende love og alle, der arbejder med PU, har gennemgået det obligatoriske kursus: ”Epoxy – Polyurethan”.

Al håndtering af TDI foregår i et lukket system.

Selve polymerisationen finder sted i en støbekanal, som ventileres, og den lille mængde TDI der fordampes under denne proces (52 g pr 1000 kg TDI) opfanges i et aktiv kulfilter. Der er udarbejdet Sikkerhedsdokument som blotlægger alle tænkelige uheld. Både procedurer og sikkerhedsdokument er godkendt. Der findes ikke fri TDI i det færdige produkt.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking har endret kravet slik at kravet kun stilles til tilsetninger i polymeren. Det stilles forøvrigt krav til isocyanater ved produksjon av polyuretan i et eget krav.

Edana

Table 2: Classification of chemical products

Currently, there is no distinction among different hazard categories. To facilitate transition and not hamper innovation the suggestion to differentiate requirement among substances in high hazard categories that carry labels (e.g. category 1 or 2) and other substances with lower hazard category.

Consider changing as follows for improved clarity:

“Chemical products used in the production/composition of sanitary products must not be subject to a classification requirement specified in Table 2.

Additional components of added materials referred to later in this document must not be present in concentrations that would result in a classification requirement specified in Table 2.”

Table, box for Causes serious eye damage or eye irritation: This box was probably intended to include the H318 line. Eye irritation should be deleted.

Nordic Ecolabelling's comment

In general Nordic Ecolabelling does not wish products with the classifications given in O3 to be used and do not wish to distinguish between different hazard categories. The requirement has not been changed compared to the last version of the criteria for chemicals used in the production of the sanitary product. For polymers however, the requirements are now stricter if the polymer constitutes more than 20% of the product. The requirement has been changed after the hearing so that O3-O5 only applies to additives and not to chemical substances in the polymer. Some of the chemical substances we consider problematic are covered by O26 part A (O24 in the hearing version). Even if the requirement are less strict compared to the hearing document, there are more stringent chemical requirement to polymers in this new version of the criteria compared to version 5.

Kemikalieinspektionen

Tabell 2:

Kemikalieinspektionen anser att även ämnen med följande klassificering enligt CLP-förordningen, bör finnas med:

"Skin Corr. 1 A/B/C: H314 Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon"

Meningen "The producers of the chemical products are responsible for the classification": Förtydliga att det också finns ämnen som har en bindande Eugemensam klassificering. (Jämför CLP-förordningen, artikel 4.)

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for forslagene. Kravet er utvidet med foreslått klassifisering.

Angående hvem som har ansvar for klassifisering: Nordisk Miljømerking forutsetter at lovverket følges, og anser at det ikke er nødvendig med ytterligere presisering av dette.

O4CRM

SCA

Clearer definition of what is meant with "must not contain substances that..."

Nordic Ecolabelling's comment

The formulation "must not contain substances" is a general formulation used in many of Nordic Ecolabellings criteria requirements. Definition of "substance" and what is considered as impurities in the products is also defined in the criteria document. The formulation means that substances in the chemical product must not be classified as CRM, unless they are considered an impurity according to the definition given.

O5 Other excluded substances

Astma-Allergi Danmark

Vi bemærker, at konserveringsmidler, der ikke er bioakkumulerbare udelukkes. Vi antager, at det er en fejl, og der menes, at bioakkumulerbare konserveringsmidler er udelukket.

Vi bemærker, at konserveringsmidlerne CMIT/MIT (3:1) begrænses til 15 ppm, men der findes ingen begrænsning på MIT alene. MIT er et meget allergent konserveringsmiddel, der kan anvendes uden brug af CMIT, og vi mener, at ville være relevant med et forbud eller en skrap begrænsning i brugen af dette stof.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for opplysning om feil formulering og har rettet opp dette til slik at kravet er et forbud mot bioakkumulerbare konserveringsmidler. Kravet til CMIT/MIT er fjernet fra O5. Denne begrensningen var knyttet til opplysninger om at det kan brukes slike konserveringsmidler i prosessvann ved non-woven produksjon. Da det stilles et spesifikt krav til allergifremkallende konserveringsmidler i krav til non-woven produksjon fanges alle allergifremkallende konserveringsmidler opp, også MIT alene, og det anses at det derfor ikke er nødvendig å ha krav til dette også i O5.

Edana

This criterion is overall a bit unclear, mostly due to the fact that it lists excluded substances and substances that are 'prohibited or restricted'

Substances that are excluded without any qualifying mentions or thresholds should be listed in the first part.

Perhaps it makes sense to have a separate criterion for restricted substances, with clear language on what is allowed and not allowed.

Phthalates: Contradicts somewhat with O24

Substances added only for antibacterial purposes (e.g. nanosilver and triclosan):

1. For some products, e.g. sterile surgical products, intentionally added antibacterial agents are required. E.g. ethylene oxide (EO) with residual limits according to EN ISO 10993-7.
2. With this broad definition acetic acid or ethanol are covered (also salt or sugar).

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has changed the formulation and divided the lists in two based on the different reasons for inclusion in the requirement. O5 is a general requirement for

all chemicals used in the production of sanitary products, and therefore phthalates is included here. Phthalates is also included in O23 which is specific for polymers. When referring to O5 in the polymer requirement (O23 part B), the requirement has been changed to make it clear that it applies only to additives, and not the chemical products in the polymer. See also answer given under O3. The limit for pollutants apply both in O5 and O24.

In general Nordic Ecolabelling do not wish to label products that intentionally are added antibacterial agents even if this leads to exclusion of some kind of surgical products from labelling. The prohibition of antibacterial substances are related to the possible increase in resistance to antibiotics. If the given antibacterial agent can not be linked to this, like ethanol, it might be possible to label the product. Please contact Nordic Ecolabelling for a possible labelling.

Framtiden i våre hender

Vi støtter forslaget, men ber Miljømerking vurdere om Kathon (blanding av methylchloroisothiazolinon (MCI) og methylisothiazolinon (MI)) bør forbys i svanemerkede produkter, i stedet for å sette en grenseverdi på 15 ppm, slik det foreslås nå.

Det har vært kjent i mange år at kombinasjonen av MCI og MI er allergifremkallende. I en "opinion" fra 2009 uttalte SCCP at "The mixture of 5-chloro-2-methyl-4-isothiazolin-3-one and 2-methyl-4-isothiazolin-3-one in a ratio of 3:1 is well recognised as an important skin sensitiser at current conditions of use and applications."

ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_009.pdf

Også den hittil antatt minst allergifremkallende komponenten i blandingen, MI, har vist seg å være sterkt allergifremkallende. En "opinion" fra SCCS (2014) konkluderte med at det ikke kan settes noen nedre trygg grense for MI i "leave on"-produkter.

ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_145.pdf

Nordisk Miljømerkings kommentar

Se svar gitt til Astma og Allergi Danmark.

Kemikalieinspektionen

"Substances considered to be potential endocrine disruptors in category 1 or 2 on the EU's priority list.

Otydligt med ett kriterium som grundar sig på en prioriteringslista. Tydliggör vilka konsekvenser förändringar i prioriteringslistan medför.

"Preservatives that are not bioaccumulative in accordance with Appendix 2":

Otydligt om denna mening avser blandningen CMIT+MIT (3:1).

"The mixture CMIT+MIT (3:1) may be present in quantities no more than 15 ppm":
Kemikalieinspektionen anser att detta kriterium ska följa märkningsplikten, det vill säga maximum 1,5 ppm i stället för 15 ppm. (Jämför CLP-förordningen, bilaga II.)

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking forstår at det kan være vanskelig å forholde seg til en liste som ikke er statisk. Men det kan også skje endringer i klassifisering av ulike stoffer i henhold til det offisielle klassifiseringsregelverket (REACH/CLP). I slike tilfeller er det alltid den gjeldende klassifiseringen som gjelder selv om kriteriene ble vedtatt på et tidspunkt da klassifiseringen var en annen, og samme prinsipp gjelder også for denne lista.

Nordisk Miljømerking har fjernet forbudet til CMIT/MIT i O5 da det stilles krav til allergifremkallende konserveringsmidler i prosessvann for non-woven produksjonen i O36. Se forøvrig svar til Astma og Allergi Danmark over.

Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen foreslår under krav 5 (Other excluded substances) at tilføje udelukkelsen af brugen af konserveringsmidlet methyl-isothiazolinon (inkl. i CMIT/MI blandingen). MI er et luftbårent allergifremkaldende konserveringsmiddel, og umiddelbart er der ikke sat nogen grænse for brugen i nærværende produktgruppe. Det virker uhensigtsmæssigt, taget produktgruppens brugsområde i betragtning.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Se svar til Astma og Allergi Danmark over.

SCA

Clarification of the whole requirement, as well as more information. In addition, specifically:

- Endocrine disrupters – the results from EU’s investigation should be awaited in order to have as updated list of EDCs as possible.
- The sentence: “In addition, the following individual substances and substance groups are prohibited or restricted.” What is meant here?
- Preservatives not bioaccumulative – 15 ppm, what does it refer to? The writing there is particularly difficult to understand.

Nordic Ecolabelling’s comment

Nordic Ecolabelling has changed the formulation and divided the list into two separate lists based on the different reasons for inclusion in the requirement.

As the work related to EDCs in the EU is not ready, Nordic Ecolabelling will still refer to the mentioned list in the requirement.

Nordic Ecolabelling has removed the requirement to CMIT/MIT and the 15 ppm limit in the requirement, as these preservatives also are included in O36.

O6 Silicone

Kemikalieinspektionen

Det är otydligt på vilken grund som koncentrationsgränsen för föroreningar, 800 ppm, är fastställd.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Grensen på 800 ppm er hentet fra kriteriene for fett-tett papir (Grease proof paper) fra 2014. Det vil si at grensen for forurensninger er hevet fra 100 til 800 ppm ut fra

erfaringer med hva som er mulig for industrien å oppfylle idag. Grensen vil bli vurdert igjen ved neste revisjon.

O7 Lim/bindemiddel

Astma-Allergi Danmark

Vi støtter kravet om, at kolofonium ikke må være tilsatt lim og bindemiddel. Vi støtter også en skrap begrænsning af formaldehyd i lim.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for støtten.

Edana

Suggestion (in italic): Adhesives/binders must not have added phthalates or *colophony rosin*. Other derivatives are allowed.

O7 and Appendix II: typically the name of test laboratories is not communicated by polymer suppliers, as this requires case-to-case confidentiality agreements with all their customers. A more efficient solution would be to allow a verification certified by an independent body

Nordic Ecolabellings comment

Thanks for the suggestion for adjustment of the requirement. Nordic Ecolabelling will change it to colophony rosin, and have also added that modified derivatives that are not classified as sensitizing are allowed. Nordic Ecolabelling will accept a test from an independent body as long as it can be proved that the laboratory fulfil the given requirements in appendix II. We also approve a test from the producer's own laboratory if the laboratory have an official GLP-approval and have a quality system like ISO 9001. In general Nordic Ecolabelling has much experience in handling confidential information and can provide a non-disclosure agreement if necessary.

SCA

Difference in referred substances between Nordic and English document. Should rosins be understood as Colophonium?

Nordic Ecolabellings comment

Nordic Ecolabelling have changed it to colophony rosins as suggested from EDANA.

O8 Duftstoffer og hudpleiende midler

Astma-Allergi Danmark

Vi støtter udelukkelse af parfume/duftstoffer og lotion/plejemidler i produkterne.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for støtten.

Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen støtter at der ikke må tilføres parfume til produktet, eller anvendes lotion mm. (krav 8).

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for støtten.

O10 Medikamenter og antibakterielle midler

Edana

The global pharmacopoeia (pharmaceutical drug specifications) contain many substances including tensides, alcohol, calcium carbonate, etc.

So most probably this is not about «containing» a drug, but about “a product exhibiting an intended and claimed pharmaceutical function” (in this case it might be classified as a drug itself or a medical device).

Please clarify whether this refers to pharmaceuticals.

Nordic Ecolabellings comment

Nordic Ecolabelling does not wish to label products with a pharmaceutical function. As we understand the distinction between what is a medical device/drug and what is not is not always clear and can differ in different countries. Therefore we do not wish to refer to any regulations. In the product group definition Nordic Ecolabelling states that we do not wish to label products that have added drugs, disinfecting substances or cosmetics. However, we do not wish to limit the use of for instance alcohol in the production. The requirement is related to substances added in the product for a specific purpose. Please also see answer given in chapter 4.2 concerning the product group definition.

O11 Innfarging

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen anser att samtliga azofärgämnen som kan brytas ned till arylaminer ej bör förekomma i hudnära produkter. Det vill säga, det kan behövas kriterier för ytterligare azofärgämnen än de som regleras i Reach-förordningen.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking er enig i at bruken av azofargestoffer som spalter av arylaminer er problematisk. Generelt tillater ikke Nordisk Miljømerking gjennomfarging av hygieneproduktene, men det kan tillates i materialer/komponenter som ikke er i direkte kontakt med huden dersom fargen har en særlig funksjon, som f.eks. innfarging av yttersiden av ammeinnlegg for å minske produktets synlighet gjennom hvitt og lyst tøy. Det er forbud mot å bruke en rekke azofargestoffer i kjemikaliemodulen for papir, som tilsvarer azofargestoffene i REACH vedlegg XVII. I tillegg er det forbud mot to azofargestoffer til i kjemikaliemodulen. Kravet som stilles til CMR (O4) vil dessuten også fange opp azofargestoffer som spalter av arylaminer som er CMR. Nordisk Miljømerking anser derfor at det ikke er nødvendig å endre på kravet.

SCA

There is no reason to not allow dyed material. The pigments are tightly bonded to the polymers. For textiles dyed fibers are allowed.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling wishes to limit the use of chemicals as much as possible and therefore do not wish to allow dyeing of the whole sanitary products unless the dyeing has a specific function and will not be in contact with the skin.

O14 Fluff/cellulose pulp/airlaid, production requirements

Edana

The modules referred to are difficult to access.

Energy and CO2

The major modification is for CO2. The emission threshold is now aligned with the EU Ecolabel criteria for AHP (450 kg CO2/ADT) which industry supports.

The energy criterion is also modified. This criterion should be removed altogether (the EU Ecolabel for AHP doesn't include a criterion on energy). Energy consumption is already covered by air emissions and in the future standard for Sanitary Products, the criteria for CO2 emissions will be much more stringent compared to the current emission limit (1000 kg CO2/TADT).

If kept, for the energy points, can we keep the current requirements (as stated in the Sanitary Products standard, version 5.5 valid until 31 March 2017)

Energy points from the production of pulp must fulfil the following requirements:

$$P_{energy\ total} = (P_{el} + P_{fuel})/2 < 1.25$$

and $P_{el} < 1.75$

We are OK with the new proposed reference values for fluff pulp: $E_{reference} = 900$ kWh/ADT and $Fuel_{reference} = 6000$ kWh/ADT.

Regarding fibre certification:

- The minimum requirements of certified fibers in the fluff pulp should be clearly specified in this standard for Sanitary Products. We can agree on a level of 30% certified fibers as indicated in the Basic Module for Paper Products (today the requirement is 20%)

- We want to make sure that the level is not raised in the near future if there are changes to the Basic Module. In order to offer more legal certainty and safety of supply, it would be preferable to include a requirement for 30% certified pulp in this criterion rather than refer to the paper module. This will help make the criterion more self-sufficient and prevent misinterpretations if this criterion is used in isolation.

- There is still a limitation in the availability of certified fibres (FSC, PEFC, SFI) in the USA. The latest AF&PA report states that the amount of fibre procured by the paper industry from certified forestlands is 29% (SFI, PEFC, SFI)
<http://www.afandpa.org/sustainability/our-sustainability-goals/promote-sustainable-forestry2014>

- That does not mean that 29% of the fluff pulp produced in the US is compliant with the Nordic Swan given the other criteria such as the emissions to air and water and the restricted use of chemicals. There is currently not sufficient fluff pulp available which complies with the EU Ecolabel and the Nordic Ecolabel.

Emissions

If possible, please align with EU Ecolabel criteria or revert to limits as in NS 5.5.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling understands that it is difficult to get the complete picture when referring to another criteria document. However, the description of the different calculations and requirements are thoroughly done in the basic and chemical module and therefore, Nordic Ecolabelling prefers to refer to these. However, as suggested, there is now an own requirement to certified material and sustainable forestry in the criteria for sanitary products. The requirement is 30% PEFC/FSC certified material. Certification systems approved by PEFC, like SFI, is approved. There will also be available a calculation sheet in the Nordic My Swan Account database, that can be used for calculating energy, CO₂ and emissions.

Nordic Ecolabelling has set the new levels for energy use based on available information including information from the license holders. Therefore we do believe the suggested levels are achievable.

SCA

The new criterium for energy is decreasing the use of energy by almost 10% with the effect of lowering the quota for fuel from 1.75 to 1.25, even if the reference value is higher. It has to be repeated that we see no meaning in further restricting the requirements on a well-functioning and important renewable material in absorbent sanitary products.

In general should any restriction on values from fluff pulp production be considered in the light of impacting a well-functioning and important renewable material for these products.

Nordic Ecolabelling's comment

The last version of the criteria is from 2008 (and the information available for setting the limit in the requirement then even older), and are now 8 years old. Nordic Ecolabelling means that a requirement that is 10% more stringent than in version 5 gives a reasonable level.

Nova Institute

It seems that this means now also recycled fibers can be used, in contrast to the former version, which specifically excluded the use of recycled fibers. Why this change?

CO₂: What does this in- / exclude? e.g. used chemicals, energy for wastewater treatment, ...? in other words, how to calculate and what are the system boundaries? Is that defined somewhere?

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has added a new requirement stating that no recycled fibres are allowed. The CO₂ requirement is related to the energy use and energy sources in the production of the fluff.

UPM

We thank you for the possibility to give comments to the Nordic Ecolabelling criteria for Sanitary products. We are giving comments to this criteria review from a pulp supplier's point of view and we are concerned about two issues.

The first is the proposed AOX limit for each pulp separately. We regard 0,15 kg/t as an appropriate limit but it should be on an average basis. This would give flexibility to compensate when a mill faces temporary problems with the proposed limit of 0,15 kg/t. In addition, a limit of 0,17kg/t for each pulp separately would be reasonable.

The second is the share of certified fibre. UPM opposes the raise from 20% to 70% as a stepwise increase. We could support a requirement of 50% certified fibre. In addition, it can be required that all wood raw material (100%) used in Nordic Ecolabelled products must come from certified forests or controlled sources.

Nordic Ecolabellings comment

AOX: Nordic Ecolabelling will change the requirement as suggested.

Certified fibre: Nordic Ecolabelling has not suggested to raise the amount of certified fibre from 20 to 70%. This is a misunderstanding. In the hearing proposal the requirement referred to the basic module which has a certification level of 30%.

However the requirement in the basic module is related to the final paper and not the pulp. Therefore there is an own requirement to the amount of certified fibre in the criteria for sanitary products which is at least 30%. The rest must be from controlled sources.

Kommentarer til kap 2.2.2 i kriteriene: Papir (mykpapir, releasepapir, kartong og andet papir)

Miljøstyrelsen

Det fremgår af 2.2.2. at papir og pap skal opfylde miljøkriterier for disse materialer via Svanens produktgrupper (kopi/trykpapir, tissuepapir og fedttæt papir). MST opfordrer Nordisk Miljømærkning hurtigst muligt til at disse produktkriterier revideres mht. kravet om bæredygtigt træ og træbaserede materiale, så det flugter med Naturstyrelsens vejledning om indkøb af bæredygtigt træ.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking anser at kravene til papir er strenge nok, men har endret de noe etter høringen. Det er blant annet innført et eget krav til treråvare som følger formuleringene til nye skogkrav som ble vedtatt av Nordisk Miljømerkingsnemnd i november 2015, men med en sertifiseringsprosent på 50%. Det anses ikke realistisk å ha en høyere sertifiseringsprosent for papir og i dagens kriterier (versjon 5) henvises det til basismodulen som har en sertifiseringsprosent på 30%. Dette er derfor en stramming av kravene fra versjon 5 av kriteriene. Da vi ikke merker papiret i seg selv, men det kun er et inngående materiale i et hygieneprodukt anser Nordisk Miljømerking at kravene ikke kan være for strenge. Nordisk Miljømerking ønsker også å fremme bruk av fornybare materialer fremfor fossile. Da må det være en balanse mellom kravbyrden til fornybare materialer og fossile. For strenge krav til fornybart risikerer økt bruk av fossile materialer.

Kommentarer til kap 2.2.3 i kriteriene: Trevirke

Miljøstyrelsen

MST bemærker til 2.2.3 om brugen af genbrugstræ er udelukket gennem dette kriterium.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Kriteriene utelukker generelt bruken av resirkulert materiale i hygieneproduktene i O2 pga faren for uønskede stoffer i kroppsnære produkter, med unntak av resirkulert plast under gitte forutsetninger.

O17 Treråvarer

Stora Enso Skog AB

Especially in the Nordic Countries, big share of forests are owned by private small forest owners. This requires that each forest owner individually takes a decision to certify his/her forest. In this kind of a context, growing the share of certified forests is a very slow process and requires efforts of several organizations to support the forest owners. Nordic Ecolabellings requirement of certified raw material 70% does not reflect the actual share of certified forests in the Nordic Countries. Especially in Sweden the share of certified forests has remained on a rather low but stable level, making it especially challenging to reach the proposed 70% there, compared to some other Nordic Countries. Furthermore we want to highlight that the forestry criteria in both PEFC and FSC has been adjusted and sharpened several times at each revision of the forest management standards and via the interpretations from the different certification bodies. Thus it is harder today to get and maintain a forest certified even if the % of certified raw material remains unchanged.

Nordic Ecolabellings comment

There are not many parts of a sanitary product that are made of solid wood, but some parts, like solid wood in cotton swabs can be possible. For these kind of products that include solid wood, Nordic Ecolabelling do believe that a requirement of 70% certified is reasonable. However, Nordic Ecolabelling has not suggested raising the amount of certified fibre from 20 to 70% for paper and fluff. This is a misunderstanding. See also answer given to UPM under requirement O14.

O19 Bomull

Kronosept

Här nämns inte GOTS som exempel – varför?

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking har lagt til at GOTS godkjennes som bevis på at bomullen er økologisk dyrket.

O21 Viscose

Edana

Proposal: change to 'regenerated cellulose' to allow for more flexibility in terms of technology e.g. Tencel®

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for the proposed change. Nordic Ecolabelling has changed the use of viscose to regenerated cellulose in the criteria.

Miljøstyrelsen

MST bemærker, at der til 2.2.5 Viskose ikke er stillet krav til at viskose udvundet af skovtræ skal være bæredygtigt træ. Viskose kan muligvis blive et mere og mere vigtigt biomateriale, hvorfor det er vigtigt at sikre en mere bæredygtig udnyttelse. Det bemærkes, at andre typer af plantebaserede vækster (fx bambus) også kan være omfattet af certificeringsordninger (fx FSC).

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljømerking har valgt ikke å stille krav til at treråvaren skal være sertifisert i dette kriteriet. Da vi ikke merker viskosen i seg selv, men dette kun er et inngående materiale i et hygieneprodukt anser Nordisk Miljømerking at kravene ikke kan være for strenge. Dette vil imidlertid være noe vi vil vurdere i kommende revisjoner av kriteriene.

Nova Institute

What about other types of cellulose fibers, e.g. Tencel, are there any requirements for those or example in terms of energy use in their production process.? Or do you mean by viscose also Lyocell etc.? f If yes we suggest the use of term „man-made cellulose“ fibers that include viscose, modal , lyocell, cupro, triacetate.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has changed the use of viscose with regenerated cellulose to make it clearer that also other types of cellulose fibers are included.

Kommentar til 2.2.6 i kriteriene innledende tekst til polymerer

Edana

In general the requirements will lead to more work as customers must request declarations of absence of substances in addition to Safety Data Sheets. Polymer suppliers have made significant efforts e.g. to eliminate phthalates and demonstrated progress on environmental impacts (Table 24, page 39 of Plastics Europe 2014 Ecoprofile). Including requirements that are very specific to energy demand for polymerization is not meaningful from an LCA perspective and creates a disproportionate advantage for biopolymers on paper. In practice substitution is not possible in the short term for technical reasons and due to very limited capacity for suitable biopolymers. The list of polymers is not complete, many copolymers are not mentioned, it would be better to simplify by limiting to polypropylene, LDPE, HDPE, polyamide, polyester and polyurethane, even though beyond PP and PE the quantities

used in products are not meaningful. In general it will not be possible for downstream users to obtain site-specific data for the polymers used, the Plastics Europe LCA work was undertaken among other reasons so that suppliers do not have to share site specific data. We would recommend limiting the requirements for polymers to product safety requirements.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling is aware that the requirements require more information from the producers of polymer or the components than in earlier version of the criteria. Even though the production in Europe has approved related to environmental issues, our criteria are valid globally and requirements can therefore not be set based on European practices. Nordic Ecolabelling is also aware that information required can be difficult to get and have therefore included the possibility to use tests instead of declarations. It is also important that the requirement levels are balanced between the different materials that can be a part of a sanitary product. Therefore Nordic Ecolabelling considers it important to set stricter chemical requirements also to the polymer industry.

Nova Institute

Why is the threshold at 20%?

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has chosen to use different thresholds for different requirement so that there will be more requirements to fulfil if the material constitute a considerable part of the sanitary product. There is not a specific reason to why the threshold is 20% or any other threshold in the criteria document. However, the thresholds must be set somewhere, and in this case it is considered that there must be a considerable part of the product consisting of one kind of polymer before the more stricter requirements must be fulfilled.

O23 Polymerer/plastmaterialer, halogenbaserte

SCA

Unclear criterium with “must not contain halogen...”, rewrite for clarification.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has changed the formulation to make it clearer.

O24 Polymers, constituent substances

Edana

Impurities are traces from polymer production (including residual catalysts),.....

Contradicts somewhat with O5

Anyway since European polymer producers have done a large amount of work to phase out phthalate containing catalysts, this exception should no longer be strictly necessary.

Nordic Ecolabelling's comment

In O 24 part A the requirement is a bit different than in O24 part B and O5. In part A the requirement is related to the content of these substances in the polymer, but O24 part B and O5 are related to additives to the polymer. This has been changed in O24 part B. The definition of impurities are now the same in the requirements. Nordic Ecolabelling can get applications from outside Europe, therefore the requirements can't be set only based on the situation in the European industry.

Kemikalieinspektionen

Det är otydligt på vilken grund som halten antimon i polyester, 260 ppm, är fastställd.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Grenseverdien er i versjon 6 av kriteriet satt til 260 ppm fordi det erfaringsmessig er en utfordring å finne polyesterprodusenter som kommer under denne verdien. EU opererer også med samme nivå i sine kriterier for tekstil. I EU Ecolabels kriteriearbeid for tekstiler fra 2001-2002 kom man via opplysninger om «best available technology» (BAT) og PET-fiberindustrien fram til at 260 ppm var et passende basisnivå for EU Ecolabel med et bestenivå som heter «antimonfri». I EU Ecolabels kriterier for tekstiler fra 2014 er nivået fortsatt 260 ppm.

O25 Polyuretan

Edana

Not sure if such a material is available and in what quantities.

A discussed replacement for DMAc is Di-Methyl-Formamide (DMF) – which is classified as CMR as well.

Elastane is used to add fit and comfort and is essential to product performance. The only alternative to elastane is natural rubber latex. Suggestion: delete this requirement

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has deleted this requirement based on the received comments.

Invista

O25: is specific for polyurethane (e.g. Spandex) and applies if more than 5% is used in a sanitary product.

Requirement O25c) says:

“N,N-Dimethylacetamide (DMAc, CAS no. 127-19-5) must not be used in the production of elastane.”

When consulting the provided background document (page 63), one can find a description of possible ways to produce spandex fibres. The use of dimethylformamide (“DMF”) in spandex production was phased out several decades ago in the US and EU as it was less effective, and therefore less efficient than the current DMAc process. The more recent phase-out of DMF based production in China was driven by local regulatory requirements that favor DMAc based processes. So far as INVISTA is aware all spandex fibre on the global market used in these applications is produced using DMAc although it is possible that there are still limited quantities produced using DMF outside the EU and US. We are therefore not aware of “many

other solutions”. In any event, as a proposed alternative solvent, DMF carries the same classification and labelling as DMAc and therefore cannot be considered an “alternative” with less risk. We are not aware of the use of nitric acid (HNO₃) to manufacture spandex fibres. Such a highly oxidative medium would rapidly degrade the pre-polymer used to make spandex.

Based on this, the requirement “DMAc must not be used” appears to be unrealistic considering state-of-the-art spandex production.

The use of DMAc within the industrial process is subject to chemical control and occupational health and safety requirements. After this use, some residual DMAc remains as an impurity in the raw fiber. This residual amount is an unintended impurity which does not contribute to the desired properties of the fiber.

During the downstream processing of the fiber into fabrics and then ultimately consumer products (e.g. unwinding, beaming, knitting, and application of heat and/or wet processing steps) the residual DMAc is significantly reduced.

“Proposal for upgrade”: Reconsider the “must not be used” requirement taking into account current state-of-the-art production and risks related to alternatives proposed, and the low risk of the presence of DMAc in significant concentrations in these products.

Nordic Ecolabelling’s comment

See answer given to Edana above.

SCA

The perfect fit of a diaper is of utmost importance for comfort and avoided leakage. The use of elastics is important to achieve this in some of the product types where the use might be higher than 5%, e.g. different types of pant products for light incontinence. The availability of PUR produced without DMAc could be very limited. A good, comfortable, “underwear-like” product could mean a world of a difference for a person suffering from such a condition, where the social life can be uninterrupted.

Nordic Ecolabellings comment

See answer given to Edana above.

O27 Energiforbruk ved polymerproduksjon for fossilbaserte polymerer

Carpenter

Energikravet til polymerisation af polyol og TDI er baseret på en undersøgelse, hvor der beregnes på en teoretisk sammensætning hvor der indgår både TDI og MDI. Der opgives tal fra Eco-profil fra 2005, og her er det en teoretisk recept og data fra 1996. De værdier der er anvendt til kriteriekravet afspejler ikke energiforbruget ved polymerisationen til polyurethanskum.

Europur har i 2015 udgivet en ny Eco-profil ”Flexible Polyurethane (PU) Foam” med data fra 2013. I denne profil angives der i tabel 7(side 24) et energi input til polymerisations processen, og her er elektricitet den dominerende energikilde. Der angives et forbrug på 0,12 MJ, som repræsenterer den andel af energiforbruget der er under operationel kontrol af PU producenten (side 23).

Dette forbrug kan varieres hvis der er forskellige, eller ændrede, krav til arbejdsmiljøet eller ændret krav til det ydre miljø. Det passer sammen med de data Carpenter Højbjerg har set på 0,6MJ beregnet ud fra total elforbrug. Carpenters elforbrug er ikke kun allokert til skumproduktionen, men også forarbejdningen til alle vores færdige produkter.

Det eneste der kan sammenlignes med 2015 og 2005 rapporterne er Gross energy of Ressource

2005 = 102,13 MJ og 2015 = 93,8 MJ

Den andel af Gross energy of Ressource som producenter af polyuretanskum har mulighed for at påvirke, er så lille og usikker at det ikke er realistisk at opstille krav til energiforbruget.

Kilde :Eco –profiles and Environmental Product Declarations of the European Plastic Manufacturers Flexible Polyurethane (PU) Foam Europur August 2015.

Nordic Ecolabellings comment

See common answer regarding O27 last in this section.

Edana

To the best of our knowledge data on total energy for polymerization is not available. From an LCA perspective, placing such a specific requirement on one particular step of production does not make sense.

Polymer suppliers are unlikely to agree to disclose factory specific data even under a CDA.

Nordic Ecolabellings comment

See common answer regarding O27 last in this section.

SCA

It is for certain that a major part of the environmental impact from a disposable diaper comes from the production of the raw materials. However, for different raw materials the environmental impact is differently distributed in the supply chain between raw material acquisition, sub-suppliers and suppliers and this criteria gives an unproportioned administrative burden for the verification of only a small part of the product's total environmental impact.

An example: For a nonwoven, which is approx. 25% of a diaper's weight, the information on polymer energy would only give a few percent of the product's total energy use.

Either increase the level (%) of material used for this criteria or take away.

Plastics Europe

PlasticsEurope recommends to remove requirement No 27 as including requirements that are very specific to energy demand for polymerization is not meaningful from an LCA perspective.

It is interesting to read from the background document in section 8 (changes compared to previous version) that the process of putting together the end product is less significant than the environmental impact of the individual sub-components. Whereas PlasticsEurope do not want to challenge this fact, it does however show that the total life cycle of a product is not taken into consideration when evaluating the

best performing products on the market. A typical example could be (as also mentioned in the background report on page 15); the use of innovative materials resulting in thinner and lighter sanitary products with improved environmental performance over the whole life cycle. What if such materials would have higher total energy consumption for polymerization than the one requested for the ecolabel, but result in an overall better environmental performance over the total life cycle? Such criteria could exclude innovations and leave an untapped potential for better performing products which is contrary to objective of the ecolabel. It is therefore important to set criteria based on full LCA impacts rather than set criteria for each part of the life cycle and let the responsibility to applying companies to eco-design their best way to achieve these overall performances.

Furthermore,

- The polymer industry does not need any incentive to improve their energy efficiency which is highly correlated to competitiveness and sustainability of their activities.
- The market of commodity polymers is driven by price and availability of the product. It can happen that a company buys polymers from another company to be able to supply its customers without supply interruptions. This could jeopardize the guarantee for the ecolabel and result in an increased burden on the industry without proven environmental benefits.
- The commodity market works like a pool from which polymers are withdrawn, just like electricity supply available from the grid, for which yearly and industry averages make sense. The averaged EU approach for those polymers therefore also best represents the real situation which is multiple sites providing equivalent grades.
- The following example illustrates also how burden shifting could happen by merely looking at one aspect of the life cycle. Let's consider two grades (A & B) of polyethylene with the same properties meeting the sanitary product requirements. Grade A has a total energy consumption for polymerization of 2,1 MJ/kg and Grade B has a slightly higher energy consumption. Grade A passes the ecolabel criteria, grade B cannot be used. Grade A needs to be delivered from a far distance, whereas grade B can be supplied from a factory close to the non-woven production facility. The fuel consumption and resulting CO2 emissions from transporting grade B may have a higher environmental impact.

On this basis, PlasticsEurope request requirement O27 to be removed.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has decided to remove the requirement after the hearing due to the low steerability. This is mainly due to the difficulties of getting factory specific values from the polymerization process and not because Nordic Ecolabelling see this as less relevant. As mentioned in chapter 6.5 in the background document, the greatest environmental impact is related to the materials in the product. Therefore it is desirable to promote materials that require the least energy and have the lowest GWP-value in the whole life cycle of the product. Although we understand that the energy used in the polymerization process only is a small part of the total energy used in the whole production process of polymers and the finished sanitary product, it is only in this part of the production chain Nordic Ecolabelling have the possibility to set requirements. However, as the polymer industry is reluctant to provide the information, we see no other option than to delete the requirement.

O28 Energiforbruk for produksjon av polymerer fra fornybare råvarer

BASF

The rationale for the specific limit (i.e. 37 MJ/kg) is not described in the background document. It is questionable how this parameter can be set equal for all kind of polymers having different processes for monomer synthesis and following polymerization. (see also Table 4 of Background document for some examples).

Furthermore, it is questionable why energy from raw material cultivation, from extraction of the raw material, transport of the raw material to the production site should not be included in the calculation: those process steps may have an impact into the environment (e.g. by using fossil fuels), as all other following steps.

Last, the calculation of energy consumption for renewable polymers as requested may be difficult due to confidentiality reasons: raw material providers may not be able / willing to deliver data in all the detail requested, i.e. separating the processes from the monomer production to the finished polymer.

Suggestion:

Delete requirement or edit with substantial change. One possibility would be a relative reduction of specific impact(s) of the renewable polymers compared to corresponding fossil ones: e.g. minimum reduction of total fossil energy, or GHG (similar to the directive 2009/28/EC), or fossil resources, etc.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has removed the requirement in the final version of the criteria. This is mainly due to the fact that the requirement is deleted for fossil-based polymers, and Nordic Ecolabelling does not wish to have stricter requirements to bio-based polymers than to fossil based polymers. As Nordic Ecolabelling wants to promote the use of bio-based materials, the burden of documentation between bio-based and fossil based materials must be balanced.

Edana

The rationale for the specific limit (i.e. 37 MJ/kg) is not described in the background document. It is questionable how this parameter can be set equal for all kind of polymers having different processes for monomer synthesis and following polymerization. (see also Table 4 of Background document for some examples).

Furthermore, it is questionable why energy from raw material cultivation, from extraction of the raw material, transport of the raw material to the production site should not be included in the calculation: those process steps may have an impact into the environment (e.g. by using fossil fuels), as all other following steps.

Last, the calculation of energy consumption for renewable polymers as requested may be difficult due to confidentiality reasons: raw material providers may not be able / willing to deliver data in all the detail requested, i.e. separating the processes from the monomer production to the finished polymer.

This is extremely above the corresponding value for fossil-based polymers.
Does this make sense here?

Suggestion:

Delete requirement or edit with substantial change. One possibility would be a relative reduction of specific impact(s) of the renewable polymers compared to corresponding

fossil ones: e.g. minimum reduction of total fossil energy, or GHG (similar to the directive 2009/28/EC), or fossil resources, etc.

Nordic Ecolabellings comment

See answer given to BASF above.

Nova Institute

Renewable polymer might be a misleading term. If bio-based polymers is the issue, it should be determined like in EN 16575 as bio-based polymer. (same comment given to O29)

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has changed the term in the criteria, now using bio-based polymers instead.

O29 Palmeolje, soya og sukkerroer som råvarer til fornybare polymerer

BASF

1. Energy

“The background document for the Nordic Ecolabelling of disposables for food refers to several studies which conclude that renewable raw materials are beneficial compared with fossil raw materials in terms of energy consumption and the greenhouse effect”

Comments:

Despite benefits towards energy consumption and greenhouse effect are validated for several renewable raw materials, this cannot be assumed for all renewable raw materials, since it will depend e.g. on the specific agricultural practices, on the land transformation, etc.

Therefore, a demonstration of those benefits would be desirable. Either with specific proof and calculations, or referring to schemes that consider GHG reduction. The EU Renewable Energy Directive is one valid option since it requires a minimum GHG reduction threshold for certification, this is not yet included in other schemes (e.g. RSPO).

Furthermore, bio-naphtha necessary for production of SAP with Mass Balance approach according to CMS 71 Standard is available on the market based on waste cooking oil and vegetable oil, including palm oil: Both those renewables feedstocks are available with sustainability certification according to EU RED, but not necessarily based on the same voluntary standards (ISCC EU can cover both feedstocks, but RSPO RED only palm oil)

- Separation of the two feedstocks, with a separate certification, would add logistic / processing burdens and increase costs of material, without improving any sustainability aspects (see also next comment)

Note: BONSUCRO is a certification scheme for cane sugar only, therefore it cannot be applied to sugar beet.

Suggestion:

- Include the conformity according to a certification scheme recognized by the EU Renewable Energy Directive, independently to the specific origin of biomass, as one

additional possibility for assuring that renewable raw materials have the expected sustainability benefits.

- Extend certification schemes to ISCC+ and RSB, as valuable and multi-feedstock certification schemes to allow flexibility and avoid dependence from single schemes.

2. Traceability

“In this case, Nordic Ecolabelling assess that RSPO and RTRS, plus their associated traceability systems, are the best tools available and will therefore be setting requirements that the raw materials are certified after these schemes. The precondition is that there is full traceability with physical separation of the certified raw materials.”

Comment:

Traceability is an important aspect to increase the transparency of the value chain, but the improvement of agricultural and processing practices should be the major focus, independently of the model for implementation along the value chain. Physical separation requires higher implementation efforts and costs along the all value chain, with proportionally higher hurdles for smallholders.

Mass Balance concepts are common practice for many established voluntarily sustainability schemes, e.g. within PFC and PEFC to remain within the field of sanitary products, and facilitate the use of certified materials. Therefore, it is questionable why this additional requirement should apply only to specific schemes (e.g. RSPO).

The identity preserved and the segregation methods are used in biomass feedstock production but they are not applicable to the logistics reality of biofuels and bioliquids. In the specific case of the Mass Balance approach, according to CMS 71 Standard the feedstock bio-naphtha is not available as physically segregated according to RSPO. This would require a full transformation of a worldscale plant of our supplier into segregated feedstock which is very unlikely.

Suggestion:

Delete physical segregation requirement for raw materials to facilitate introduction of renewable raw materials

New text proposal:

“O29 Requirements for feedstock for the renewable polymer

The following requirements are set for certification of the raw materials:

- when applicable, the raw material must be certified by schemes acknowledged according to directive 2009/28/EC

Alternatively:

- Palm oil must be certified sources according to one of the following schemes: RSPO after version P&C 2013, ISCC+ or RSB
- Soya oil must be RTRS after version 2/2013, or ISCC+ or RSB certified
- Sugar cane must be Bonsucro* or ISCC+ or RSB certified.

The polymer producer, buying in the renewable feedstock, must be chain of custody certified (CoC) accordance with the certification scheme.”

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling does wish to promote the use of renewable raw materials in general as an alternative to fossil-based materials. We agree that the use of renewable raw materials should be done in a responsible manner. However, it is a paradox that it is only possible to set stringent requirements related to origin and traceability for

renewable raw materials and not for fossil-based materials. Therefore the requirements to renewable raw materials should not be so strict that it promotes the use of fossil materials instead. Nordic Ecolabelling will therefore not put extra requirements for the use of renewable raw materials, like calculating GHG emissions, and will have requirements only to the feedstock that we consider most problematic for now, palm oil, soy and sugar cane. However, more requirements to renewable raw materials is something that will be evaluated in the next revision.

Regarding Bonsucro, there was a mistake in the criteria and it is therefore corrected to sugar cane.

Nordic Ecolabelling have changed the requirement and are now allowing the use of mass-balance instead of segregated/identity preserved traceability.

Nordic Ecolabelling has not had the opportunity to go through other certification systems mentioned in the comment for bio-based polymers, but will go through these if relevant in an application. A certification system will be evaluated in relation to the requirements set up in appendix 4 in the criteria document.

Edana

In Table 1 a 20% threshold is mentioned, but this is missing the requirement O29, please clarify if O29 has to be applied to all renewable polymers or only if above a given threshold.

Background document

“The background document for the Nordic Ecolabelling of disposables for food refers to several studies which conclude that renewable raw materials are beneficial compared with fossil raw materials in terms of energy consumption and the greenhouse effect”

Comment:

It does not seem balanced to require feedstock separation here and not e.g. for fluff pulp. Depending on the technology used to produce the renewable materials, this may not be possible.

Despite benefits towards energy consumption and greenhouse effect are validated for several renewable raw materials, this cannot be assumed for all renewable raw materials, since it will depend e.g. on the specific agricultural practices, on the land transformation, etc.

Therefore, a demonstration of those benefits would be desirable. Either with specific proof and calculations, or referring to schemes that consider at least GHG reduction. The EU Renewable Energy Directive is one valid option since it requires, beside other sustainability requirements, a minimum GHG reduction threshold for certification: this is not yet included in other schemes (e.g. RSPO).

Note: BONSUCRO is a certification scheme for cane sugar only, therefore it cannot be applied to sugar beet.

Suggestion:

Apply the same requirements to all polymers based on renewable materials.

Include the conformity according to a certification scheme recognized by the EU Renewable Energy Directive, independently to the specific origin of biomass, as one

additional possibility for assuring that renewable raw materials have the expected sustainability benefits.

- Extend certification schemes to ISCC+ and RSB, as valuable and multi-feedstock certification schemes to allow flexibility and avoid dependence from single schemes.

Background document:

“In this case, Nordic Ecolabelling assess that RSPO and RTRS, plus their associated traceability systems, are the best tools available and will therefore be setting requirements that the raw materials are certified after these schemes. The precondition is that there is full traceability with physical separation of the certified raw materials.”

Comment:

Traceability is an important aspect to increase the transparency of the value chain, but the improvement of agricultural and processing practices should be the major focus, independently of the model for implementation along the value chain. Physical separation requires higher implementation efforts and costs along the all value chain, with proportionally higher hurdles for smallholders.

Mass Balance concepts are common practice for many established voluntarily sustainability schemes, e.g. within PFC and PEFC to remain within the field of sanitary products, and facilitate the use of certified materials. Therefore, it is questionable why this additional requirement should apply only to specific schemes (e.g. RSPO).

The identity preserved and the segregation methods are used in biomass feedstock production but they are not applicable to complex logistics reality, e.g. of biofuels and bioliquids. Full transformation of all players along the chain to segregated model is very unlikely in the short term.

Suggestion:

Delete physical segregation requirement for raw materials to facilitate introduction of renewable raw materials

New text proposal:

“O29 Requirements for feedstock for the renewable polymer

The following requirements are set for certification of the raw materials:

- when applicable, the raw material must be certified by schemes acknowledged according to directive 2009/28/EC

Alternatively:

- Palm oil must be certified sources according to one of the following schemes: RSPO after version P&C 2013, ISCC+ or RSB
- Soya oil must be RTRS after version 2/2013, or ISCC+ or RSB certified
- Sugar cane must be Bonsucro* or ISCC+ or RSB certified.

The polymer producer, buying in the renewable feedstock, must be chain of custody certified (CoC) accordance with the certification scheme.”

Nordic Ecolabellings comment

O29 is only applicable if the amount of polymers are above 20 weight % - this is now more clear in the requirement. For answers to the other comments, please see the answer given to BASF.

SCA

Renewable materials should be produced under responsible management systems verified with a proper certification system. However, in O29 there are a number of unclarified issues for the different certification systems. In addition the required level of traceability is very high with physical segregation demanded. It is understandable that the Nordic Ecolabel wants to introduce renewable materials for ecolabelled products, but a stepwise approach is necessary.

1. Palm oil – the Principles & Criteria 2013 is not the document used for certification of palm oil. Supply chain actors are audited against the RSPO Supply Chain Certification Standard. Clarification is needed.

Further, it is unclear as to what level the physical segregation is meant. There are two levels in RSPO's standard regarding physical segregation and there is no specification of level in the criterion.

In addition, the term used here "Track and Trace" is non-existent in RSPO's Supply Chain Certification Standard. Clarification on physical segregation and what is meant by "Track and Trace" is needed, otherwise it is not possible to comment on the issue.

2. Soya oil – the requirement on physical segregation is too far reaching as a start up, considering the fact that only about 2% of the world production is certified.
3. Sugar beet/Sugar cane – as a first comment a clarification is needed if sugar from both sugar beets and sugar canes are under this requirement.

Not feasible to accept a requirement when Nordic Ecolabel is not clear on certification system from the beginning (it is stated that "the Nordic ecolabelling will assess whether the standard meets the Swan requirements...", confusing). In addition, the background document states that only 4% of sugarcane production is certified which leaves too few options for supply chain commitment for this raw material.

Nordic Ecolabellings comment

Certification of the supply chain, CoC-certification, is done by the standard mentioned, but the certification scheme for the growers of palm oil is the RSPO Principles and Criteria from 2013. This is what is referred in the requirement. The requirement has been changed allowing mass balance to be used instead of full traceability. Nordic Ecolabelling have gone through the Bonsucro standard and included this standard in the requirement. See also response given to BASF related to other certification schemes.

O30 Recycled plastic

Edana

O30 c): This is challenging and might limit innovation, with a very strict approach. Combined with O36 this is a barrier. We suggest either deleting c) or requiring compliance with the food contact regulation or other relevant requirements e.g. a risk-based toxicology assessment depending on intended use of the product.

We suggest a lower level of requirements for products with limited body contact.

Proposal: replace and with and/or and require recycled materials from a closed loop system or compliance with food contact materials requirements.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has changed the requirement making it less stringent. It has been divided into separate requirements considering a) recycled plastic in the packaging or additional components (testing of different substances), and b) recycled plastic used in the sanitary product (food contact). We do not use the closed-loop in the requirement anymore, as it was unclear what a closed-loop system was. It is therefore rephrased so that the source should be known, and if it can be documented that the recycled plastics is from a known source, like plastic approved for food contact, no more documentation is needed.

Kemikalieinspektionen

Förtydliga huruvida samtliga krav a)-d) ska vara uppfyllda.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljømerking har omformulert hele kravet og stiller nå separate krav for resirkulert plast som skal brukes i emballasjen/tilleggskomponenter og resirkulert plast som skal brukes i selve hygieneproduktet.

Kronosept

Vi är inte medvetna om att något företag erbjuder återvunnen plast för vår bransch. Den återvunna plasten används väl till svarta sopsäckar, blomkrukor etc.?

Nordisk Miljömärknings kommentar

Det kan brukes resirkulert plast også i hygieneprodukter, f.eks. resirkulert PET fra PET-flasker, men også i emballasjen til produktene. Nordisk Miljømerking følger definisjonen av resirkulert i ISO 14021 som også inkluderer "pre-consumer" materiale, f.eks. repressert produksjonsspill.

SCA

Shall the recycled plastic be both closed loop and meet requirements for food contact?

Nordic Ecolabellings comment

Please see answer given to Edana above.

Kommentar til kapitell 2.2.7 Superabsorbent polymers i kriteriene

Edana

The criterion for superabsorbent polymers based on renewable materials is not yet clear to us.

(Is the use of renewable raw materials for the production of SAP required in case the SAP weight is above 20%?, Or is it requested that the producers of SAP only have to specify the source of renewable material in case it accounts for more than 20% of the feedstock used for the production of SAP?) the description and the attached form (15) in the word document are not clear on that point.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling have deleted this requirement from the final version of the criteria. As Nordic Ecolabelling do wish to promote the use of SAP from renewable

raw materials, we do not wish to set to strict requirements in this version, but will evaluate if stricter requirements should be set in the next revision.

Nova Institute

Use bio-based feedstock, instead of renewable feedstock

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for the suggested change. As Nordic Ecolabelling has removed the requirement this is not relevant. However, the phrase bio-based polymers are used in other requirements.

O31 Superabsorbenter (SAP), restmonomerer og ekstraktiver

BASF

1. Acrylamide

“Nevertheless, Nordic Ecolabelling wishes to maintain the limit value of 400 ppm in order to minimise the content of classified compounds. The focus of EDANA’s risk assessment report was acrylic acid but, as mentioned above, other monomers (crosslinkers) may also be present”

Comment:

The goal should be to minimise substances classified as hazardous. The outcome of EDANA’s risk assessment is that very little acrylic acid, or Na acrylate may come in contact with skin, and accordingly a level of 1000 residual monomers should be considered.

Having the same level as in the EU Ecolabel requirements would simplify production and internal processes.

2. Water soluble extracts

Lack of scientific evidence supporting any risk from the water-soluble extracts. The safety of both the SAP polymer and the extractable fraction is adequately confirmed by study results and a long history of safe use of superabsorbent polymers in hygiene articles and polyacrylate based thickener in cosmetic products (e.g. shampoo, hair gels). Without any specific risk, the limit value for the proposed threshold for extractables in water solution should be set to 10% for one hour measurement according to ISO 17190.

New text proposal:

“O31 Superabsorbent polymers (SAP), residual monomers and extracts

Acrylamide (CAS no. 79-06-1) must not be used as a monomer.

Superabsorbents polymers (SAP) may contain a maximum of 1000 ppm residual monomers (the total of unreacted acrylic acid and crosslinkers) that are subject to a classification requirement and have been allotted the risk or hazard phrases specified in requirement O3, Table 2.

SAP may as a maximum contain 10.0 % by weight of water-soluble extracts.”

Nordic Ecolabellings comment

Nordic Ecolabelling has changed the requirement to the suggested levels.

Edana

1. Acrylamide

Background document

“Nevertheless, Nordic Ecolabelling wishes to maintain the limit value of 400 ppm in order to minimise the content of classified compounds. The focus of EDANA’s risk assessment report was acrylic acid but, as mentioned above, other monomers (crosslinkers) may also be present”

Comment:

The goal should be to minimise substances classified as hazardous. The outcome of EDANA’s risk assessment is that very little acrylic acid, or Na acrylate may come in contact with skin, and accordingly a level of 1000 residual monomers should be considered.

Having the same level as in the EU Ecolabel requirements would simplify production and internal processes.

New text proposal:

O31 Superabsorbent polymers (SAP), residual monomers and extracts

Acrylamide (CAS no. 79-06-1) must not be used as a monomer.

Superabsorbents polymers (SAP) may contain a maximum of 1000 ppm residual monomers (the total of unreacted acrylic acid and crosslinkers) that are subject to a classification requirement and have been allotted the risk or hazard phrases specified in requirement O3, Table 2.

2. Water-soluble extracts

In terms of test methods for extractables, we would suggest to refer only to the 1h extraction time for sake of clarity and to better reflect common and established practice.

(Nevertheless, we do not see that there is a clear link between the chosen criteria & threshold levels (residual monomers & extractables) and questions of product safety as well as environmental impact of the superabsorber nor of the related hygiene products)

Lack of scientific evidence supporting any risk from the water-soluble extracts. The safety of both the SAP polymer and the extractable fraction is adequately confirmed by study results and a long history of safe use of superabsorbent polymers in hygiene articles and polyacrylate based thickener in cosmetic products (e.g. shampoo, hair gels). Without any specific risk, the limit value for the proposed threshold for extractables in water solution should be set to 10% for one hour measurement according to ISO 17190.

Discussions in the context of the EU Ecolabel demonstrated that there is no risk associated with residual monomers. Specially optimized SAP can in some cases be produced only with higher levels of residual monomers. Regarding extractables there is no argument in favour of 5% and that this is counterproductive as there is a greater benefit of allowing the efficient production of SAP. SAP is also used in some wound care products, where safety is an absolute must.

To the documentation requirements: Please note that safety data sheets do not list substances of such low concentrations.

Nordic Ecolabelling's comment

Please see answer given to BASF.

SCA

All risk assessments for residual monomers and water-soluble extracts show that higher levels can be accepted, and which was accepted for the EU ecolabel. To keep levels that are not based on scientific proof or background is benefitting neither product safety nor environmental impact and must be changed.

Nordic Ecolabelling's comment

Please see answer given to BASF.

O33 Superabsorbenter basert på fornybare råvarer

BASF

Renewables Directive (2009/28 / EC) does not contain guidelines for mass balance sheets, but allows the mass balance method to be used to verify compliance.

Suggestion (see text proposal):

Delete referenced to Renewables Directive (2009/28 / EC) since not appropriate.

New text proposal:

“If a mass balance used as approach to calculate the proportion of renewable feedstock in superabsorbent polymers the calculation must be certified by an independent third party or standard”

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has decided to remove the requirement after the hearing. In general Nordic Ecolabelling wants to promote the use of renewable raw materials. Setting to strict requirements to the renewable raw materials and no requirements to the origin of fossil raw materials, can make it more challenging to use renewable raw materials. Therefore the requirement is removed.

Edana

Renewables Directive (2009/28 / EC) does not contain guidelines for mass balance sheets, but allows the mass balance method to be used to verify compliance.

Suggestion:

Delete referenced to Renewables Directive (2009/28 / EC) since not appropriate.

New text proposal:

“If a mass balance used as approach to calculate the proportion of renewable feedstock in superabsorbent polymers the calculation must be certified by an independent third party or standard”

Nordic Ecolabelling's comment

Please see answer given to BASF above.

Kommentarer til kap 2.2.8 Non-woven

Edana

For consistency please write nonwoven in one word, throughout the document.

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for the suggestion. Nordic Ecolabelling will write it in one word.

O36 Materialsammensetning, fornybart og gjenvunnet materiale

Nordic Ecolabelling gives one common answer to the comments received on this requirement, see the end of this section.

Delipap Oy

- radical change, no GWP option. GWP drives to thinner materials, meaning less material
- availability of renewable/recycled plastics is uncertain
- performance of renewable plastics is less than in standard, meaning thicker materials and more material
- renewable materials are not so stable, not well suitable for high speed machines
- really few suppliers for renewable plastics
- In the background is an example Trioplast Green PE – according to our knowledge this is not suitable for hygiene product. Patented.
- Why fluff is so undervalued in this version. It is from renewable resources and definitely should be taken to the calculation also!
- calculation O36 is very unclear

We have given more detailed presentation to the Finnish ecolabel. I hope those points clear our point of view even more. We do not want to be difficult, we are just a manufacturer of sanitary products worried can we fulfill the criteria. Most of the demand are towards our raw material manufacturers and we are not a raw material manufacturer. And we have only very very small impact when they decide their production investments.

Edana

This requirement is quite complex, we suggest explaining with the help of examples in the background document.

Based on contacts with packaging suppliers there is a need for a stepwise approach: recycled polymers inevitably lead to lower runnability i.e. slower machine speeds.

Also given the very long lead time for any changes to packaging, the proposal is to start progressively with 10% renewable/recycled and gradually increase. Contrary to what is stated in the background document, the use of recycled/renewable materials does impact product performance.

The requirements should be the same for recycled materials and polymers based on renewable feedstocks. Our proposal is to combine b) and c) into one point, making the criterion simpler.

Kronosept

Vi anser att man för ensidigt har sett på blöjor och glömt bort bindor. Exempel:

- a) De flesta bindor säljs idag enstycksförpackade och vi tror att de flesta kan hålla med om att det är omöjligt att vända denna utvecklingen. Den silikonbehandlade enstycksfilmen blir en tilläggskomponent. Den bästa filmen vi har hittat innehåller ca. 10% stärkelsebaserad plast och återvunnen plast har nog ingen hört talas om.
- b) Här får bindorna också problem eftersom enstycksfilmen är en tilläggskomponent. Detta innebär att de mesta av resterande material måste vara förnybart. Vi förstår inte heller varför man inte ska ta hänsyn till fluff, air-laid och papper. Det är väl bra förnybara råmaterial som tillverkas lokalt i Norden och är mycket reglerade enligt Svanen kriterierna. Det bör väl istället uppmana till användning av dessa material. Det enda som talar emot är kanske att produkterna blir något tjockare.
- c) Denna punkt förstår vi inte riktigt? Vad ska den återvunna plasten användas till i produkten?
- d) Om vi förpackar våra bindor i kartonger av återvinningspapper i stället för PE-påsar, får vi då tillgodoräkna oss vikten av detta materialet i både X och Z?

Eftersom vi inte kan uppfylla varken a, b eller c är denna fråga är mycket avgörande för oss, för att avgöra vår inställning till de nya kriterierna.

Förnybar råvara i polymerer

Här ifrågasätter vi procentsatsen 90 %. Den högsta andelen vi har hört ligger på ca. 50% men de flesta ligger betydligt lägre.

Sammanfattningsvis anser vi att sammansättningskraven är svåra att förstå sig på även efter att vi har läst Er förklaring. Vi anser att man glömt bort att de moderna bindorna har enstycksfilm som räknas som tilläggskomponent och att man ska bortse från innehållet av pappersbaserade material i hygienprodukterna verkar rent tokigt och kontraproduktivt ur miljösynpunkt.

Mindre företag missgynnas eftersom vi måste välja bland de material som verkligen finns på marknaden. Leverantörerna kan inte ta fram specialmaterial som t.ex. återvunnen plast eller återvunnet silikonpapper till våra små volymer.

Varför inte ställa krav på oss som tillverkare att vi t.ex. ska använda förnybar el eller dyl. Där vi kan vara med och konkurrera?

Nova Institute

Generelle kommentarer

- Bio-based feedstock instead of renewable feedstock would be the right terminology.
- To our mind, this constitutes a negative change from the previous version. These methods seem very complicated (more detailed feedback per method below) and discriminate against traditional bio-based materials like pulp and paper.

Kommentar til a)

- why is there no quantification of how much material from bio-based feedstock must be part of the packaging? "comprise" is very generic.

Kommentar til d)

- Why is fluff/air-laid/paper excluded in the formula (X)? The criteria suggestion clearly discriminates fluff and paper which are bio-based materials

Kommentar til b og c)

- We don't agree that this is a wise decision.
- If the weight of the renewable material is only as heavy as the packaging, then that means that only very little bio-based material will be used in total. This is not conducive to promoting the sustainable bio-based economy at all!

SCA

To use more renewable or recycled material is a good way to approach more resource efficient products. However, these criteria must be introduced with more care taken to consequences in quality and properties for packaging or product. The background document does not give a complete picture for this issue.

Recycled materials:

The numbers in the background document that 75% of recycled plastics would be possible, has not taken into account the actual quality requirements that is valid for a diaper bag with very high demands on process ability. A diaper bag is filled under high-speed conditions and after filling it is supposed to hold diapers under pressure since tightly packed bags decrease transport demands. Further, already in the film production an increasing content of recycled polymers affects the ability to run the production. In addition a lower quality must be handled by a thicker plastic film. Then, also with printing, handling/appearance, and smell there will severe issues. The availability of the requested high qualities of recycled plastics will be limited.

In the SWOT analysis it is stated that the material composition (renewable or recycled) not affects performance, but that is highly untrue.

Instead, demands for the use of renewable and recycled materials should be introduced in a stepwise approach e.g. with introducing 5-10% of the new material per year.

1. The level of recycled material in the product should for option c) for O36 be the same as for renewable material, i.e. a level equivalent to the weight of the primary packaging. Why should this amount be the double of the packaging weight as compared to renewable materials in the product? The quality and product safety issues will be no lower than for renewable materials.

2. Also the use of 100% of renewable material will not be possible as a start. E.g. starch based plastics gives changed technical properties which effect the production, printing and handling. These polymers must be mixed and hence such a 100 % renewable plastic bag cannot be produced.

3. The certification systems for renewable polymers will have to be clarified and as well as the certification demands should be revisited for the purpose of not creating unreachable and too expensive demands on the raw materials.

Nordic Ecolabelling's comment

Nordic Ecolabelling has changed the requirement after the hearing. The requirement is now based on the requirements in generation 5 of the criteria, but with some changes. There are now 3 alternatives for fulfilling the requirement:

- 1) The amount of biobased materials in the product and additional components must be 50% for diapers and incontinence products and 60% for other products.
- 2) The primary packaging must comprise of $\geq 20\%$ recycled or renewable materials like paper, carton or biobased polymers,.
- 3) A minimum of 7.00 per cent by weight of the polymers must be biobased and/or recycled.

Alternative 1 and 3 are basically the same as today's requirement, but with an increase of 10% biobased materials for other products than diapers and incontinence. Alternative 2 is new in this version, while alternative 3 is the same as in today's criteria (generation 5). The possibility of using GWP is removed. This has been substantially investigated both before and after the hearing, and the conclusion is that using GWP-values in the way that has been done in generation 5 do not stimulate to a change of materials from fossil based to biobased. If a GWP-requirement should be kept, the requirement would be substantially tightened with much more detailed information required, like energy sources and conversion factors, the exact energy use etc. As this information is difficult to get (requirement to energy used in the production of polymers is removed from the criteria due to this) and the requirement did not lead to a change in the material composition of the products, it has been decided not to include this as an alternative.

O37 Andre materialdeler

Nova Institute

A polymer is counted as 100% renewable if it consists of more than 90% renewable raw materials. How did you come to this threshold?

Nordic Ecolabelling's comment

The threshold is based on the requirement in the Nordic Ecolabelling Criteria for Disposables for Food, and allows the use of for instance fillers.

O39 Funksjon

Kronosept

Vi har alltid varit tveksamma till att mäta rewet/torrhet eftersom torrhet är en känsla. Det är säkert fler än jag som föredrar att använda kläder av 100% bomull istället för konstfibrer. Jag upplever aldrig dessa som «våta» även om det kan kännas kallt under armarna när man går ut eller det blåser. Konstfibrerna känns däremot ofta svettiga. Under årens lopp har vi flera gånger fått svaret att bindor med bomull eller viskos i ytskiktet känns torrare och säkrare än de med vanlig PP. Detta beror sannolikt på att bomullen absorberar i sig.

När det gäller blöjor tror jag mig ha läst att återvätningen har större betydelse och att blöjeksemen har minskat tack vare bättre torrhet och andningsbara baksidor. Man hade dock troligen med lätthet uppnått samma resultat genom att byta blöjor mera frekvent.

Vi anser således att rewet är ett dåligt mått.

När det gäller användar test så verkar måttet 80% tillfredställda användare inte speciellt geomtänkt. 80% måste vara alldeles för högt!! Det låter som en önskedröm

för varje tillverkare att 80% av alla konsumenter ska vara nöjda med den produkt man erbjuder!!

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking vil beholde de angitte parameterne som skal testes og dette er ikke endret i forhold til kravet i versjon 5 av kriteriene. Når det gjelder brukertest og at 80% skal være fornøyd, har Nordisk Miljømerking fjernet dette fra kravet, slik at det ikke kreves spesifikt at 80% skal være fornøyde, men at testen skal vise at brukerne er fornøyd med produktet sammenlignet med det produktet de vanligvis bruker.

O41 Informasjon på primæremballasjen/Information on the primary packaging

Konsumentförbundet

För tillfället förbereds program för cirkulär ekonomi på EU-nivå, där målsättningen för återvinning blir mer stringent. Målsättningen för återvinning av förpackningsavfall är som exempel 55 %. Den nya målsättningen är 65 % år 2025 och 75 % år 2030. Det skulle vara bra ifall Svanenmärkningen skulle vara föregångare i att uppmuntra konsumenter att återvinna och sortera avfall på rätt sätt. Vi föreslår att det i kraven på information på förpackningar läggs till ett krav om återvinningsinformation till konsumenter. Idag finns inte på alla förpackningar information om hur sortera eller återvinna förpackningsmaterial. Detta kunde införas i krav O41 Information on packaging.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for forslaget. Dette var et krav i generasjon 5 av kriteriene og ble fjernet i høringsversjonen til generasjon 6. Den visuelle merkingen brukes i mindre grad ved sorteringsanlegg og Nordisk Miljømerking anser at merking med f.eks. riktig plastsorteringssymbol dermed ikke lenger er så relevant, og ønsker ikke å legge til et krav om dette.

4.3.3 Definisjoner

Edana

BioSAP: this word is not widely used in the document. Furthermore, it can be confused with a specific product BioSAP™. Therefore, it is suggested to delete and substitute with “Superabsorbent polymers derived from renewable raw materials”

Or substitute with

Renewable polymer: either bio-based polymer (according to EN 16575:2014) or polymer derived from renewable raw materials with mass balance approach, e.g. according to standards CMS 71, ISCC PLUS or equivalent ones (equal treatment of SAP and other polymers).

Delete chemical product and replace with impurities.

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for the suggested changes. Nordic Ecolabelling has tried to make these definitions clearer in the criteria and background document.

The definitions used for chemical product and impurities are standard definitions used in Nordic Ecolabelling's documents.

4.3.4 Skjema/bilag

Skjema 10

INVISTA

“Form 10, Polymers/plastic materials from fossil raw materials” is intended to capture information related to requirements O23-O27.

The condition described for O24 and O25 “If the sanitary product and any additional components contain polymer types in 10.0 % by weight or more, please fill in the following questions.”

is not reflecting the 5% limit given in the guidance document.

The use of a “10%” limit instead of “5%” happens also in a few other instances further below in that form.

“Proposal for upgrade”: Review the correct use of the “5%” versus “10%” limits in the form.

Nordic Ecolabellings comment

Nordic Ecolabelling have gone through the forms and corrected mistakes when there are different limits in the requirement and the forms. The questions related to the polymers have also been divided into more forms trying to make it clearer what should be documented.

Skjema 14

Edana

ERT 410.2-02 : Replace by NWSP 210.0.R2 (15) « Polyacrylate Superabsorbent Powders- Determination of the Amount of Residual Monomers»

EDANA method Ert 470.1-99: Replace by NWSP 270.0.R2 (15) “Polyacrylate Superabsorbent Powders- Determination of Extractable Polymer Content by Potentiometric Titration »

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for the suggested updates. This is changed in the criteria.

Bilag 2 Testmetoder og analyselaboratorier

Edana

EN 45001: Replaced by EN ISO/IEC 17025:2005

ISO 9001: Add GLP and enlarge to other formal QM systems, e.g. ISO 13485

Please update names of test methods, same as in form 14.

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for the suggested updates. This is changed in the criteria.

5 Kommentarer til bakgrunnen, i detalj

Edana

Page 22

“A third alternative is the production of biopolymers from bio-naphtha instead of the ordinary fossil-based naphtha. This is currently done by applying the mass balance approach, where part of the naphtha is replaced with bio-naphtha and the renewable proportion in the end product is calculated based on a “book and claim” system.”

Please consider revision as following to avoid misinterpretation:

“A third alternative is the production of biopolymers from bio-naphtha instead of the ordinary fossil-based naphtha. This is currently done by applying the mass balance approach, where part of the naphtha is replaced with bio-naphtha and the renewable proportion in the end product is calculated based on a allocation.”

The mass balance approach is based on physical feeding of renewable raw materials into existing production facilities. “Book and claim” system instead do not require any physical feeding / mixing.

References

Literature on comparison fossil materials vs. biobased materials (O28, O29):
ENVIRONMENTAL SCIENCE & TECHNOLOGY Volume: 48 Issue: 24 Pages:
14624-14631: Fossil Energy Consumption and Greenhouse Gas Emissions of
Bioderived Chemicals
Polymer Degradation and Stability 98 (2013) 1898: Sustainability assessments of bio-
based polymers
Resources, Conservation and Recycling 78 (2013) 54– 66: Life cycle assessments of
biodegradable, commercial biopolymers - A critical review

Literature on evaluation of Sustainability Criteria of EU RED (O29):
2013: WWF benchmark study "Searching for Sustainability - Comparative Analysis
of Certification Schemes for Biomass used for the Production of Biofuels".
2013: IUCN NL Betting on best quality - A comparison of the quality and level of
assurance of sustainability standards for biomass, soy and palmoil
2012: Selecting a biomass certification system – a benchmark on level of assurance,
costs and benefits; NL Agency, NL Energy and Climate Change

Literature on Greenhouse gas emissions from (RSPO) palm oil (O29):
Journal of Cleaner Production, Volume 73, 15 June 2014, Pages 136–145 - Pilot
application of PalmGHG, the Roundtable on Sustainable Palm Oil greenhouse gas
calculator for oil palm products

Nordic Ecolabelling's comment

Thank you for the suggested updates. This is changed in the background document.

Norsk Tøybleieforening

Pr epost den 24. april 2014, har representant for svanemerket Ingvild Kvien informert

at ISBN: 1-84-432427-3, The Environment Agency,
www.environment-agency.gov.uk er
grunnlag for Svanemerking av engangsbleier.

Rapporten stammer fra Storbritania 2005. Svanemerket har ikke tatt hensyn til at rapporten ble gjennomgått på nytt i 2008 . (Trykk for lenke)

Her under vil vi påpeke en rekke feil med rapporten fra 2005 og komme med grunnlag for hvorfor svanmerket bør fjernes fra engangsbleier.

Feil med rapport

Det aller mest kritikkverdige ang rapportene er at tallene som var samlet inn ble samlet inn rundt året 2001/2002. Av 2101 spurte som hadde brukt bleier til sine barn hadde 51,1% av de spurte barn i alderen 510 år. Av de som svarte at de brukte gjenbruksbleier ble 73 stk spurt, hvorav kun 14 brukte tøybleier akkurat da. Over halvparten av de spurte brukte da altså bleier på 90 tallet. Det er kritikkverdig av Svanemerket å bruke tall fra 90tallet til å svanemerke engangsbleier i dag.

Svanemerking av engangsbleier gir forbrukeren en falsk trygghet om at engangsbleier og tøybleier er like bra, når det ikke stemmer. Barn i dag bruker bleier mye lenger enn barn på 90tallet, et par av grunnene til det kan være at barn går mer i barnehage og at engangsbleier inneholder mer superabsorbenter .

Bruk av bleier/materiale:

Rapporten fra 2005 har mange feil og mangler i forhold til dagens bruk av tøybleier.

Rapporten baserer seg på bruk av tøybleier av sprøytemiddel behandlet bomull som kun 25% av de spurte i undersøkelsen svarte at de hovedsakling brukte i 2001/2002.

Dagens tøybleier består i dag hovedsaklig av bambusviskose, polyester (microfiber) og/eller økologisk bomull samt ett PUL vantett ytterlag. Tøybleier som brukes og selges i Norge inneholder sjeldent vanlig bomull som ikke er økologisk.

Rapporten hevdet at 50 % av de spurte bruker sperrelag i PVC. For det første er dette feil tolkning av svarene, da det kun er 22 personer av tilsammen 148 som svarer at de bruker dette. Det er riktig at 50 % av de spurte svarer at de bruker et sperrelag av syntetisk materiale, men i dag er det ingen produsenter som benytter PVC i gjenbruksbleier.

Bruk av vann:

Rapporten tar opp at hvis man bruker tøybleier bruker man mer vann enn om man bruker engangs. Rapporten tar opp at det brukes vann til å spyle ned avføring i toalett og brukes vann til å vaske bleier. Det er regnet inn 10 liter vann pr bleie med avføring som skylles ned i toalettet. Toaletter i Norge spylar enten 2 liter pr liten skylling eller 4 liter pr store skylling eller 3 liter pr liten skylling og 6 liter pr store skylling. Det har kun vært innstallert slik toaletter de siste 20 årene i Norge. Her ser vi da at vannmengden pr nedskylling i toalettet feil i rapporten for norske forhold. Tøybleier oppbevares også tørt frem til vask i motsetning til vanlige vaskevaner tidligere med å la bleiene stå i en bøtte med vann.

Avføring som kastes i toalettet 2 ganger pr dag:

I løpet av de første 6 mnd av en babys liv har babyen så flytende avføring pga amming/morsmelkerstatning at tøybleiene skylles helt enkelt i vaskemaskin med kaldt vann før hovedvask.. Når man trekker i snoren bruker man da max. 6 liter vann i ca 18 mnd pr nedspyling.

Til sammenligning bruker en bleieavvendt person toalettet i gjennomsnitt 56 Ganger i døgnet. Bruker denne personen max vannmengde i 2 dager vil personen ha brukt like mye vann på å spyle ned avføring og urin som en baby bruker pr vask av tøybleier.

For å poengtere ytterligere: Den aller mest miljøvennlige er å gjøre EK (eliminasjons kommunikasjon) med sin baby. Det vil da si at babyen pottetrenes fra fødsel og gjør fra seg i potte/vask/toalett. Det ses ett økende antall foreldre som driver med EK og i Sverige har trenden fått godt fotfeste. Babyen vil da ikke bruke bleier, men truser eller veldig få antall bleier (oftest gjenbruksbleier). Ved bruk av EK vil man da bruke enda mer vann enn man ville brukt til å vaske tøybleier.

Det burde også nevnes at på global basis er vannmangel er stor problem, og dermed miljøbelastende. I Norge er dette ikke tilfellet, og hele det argumentet faller bort. Den eneste belastningen vi får gjennom vannforbruk er i renseanleggene som vannet må gjennom før det når bolighusene. Et tall som blir neglisjerbart i forhold til de andre faktorene. Vannargumentet burde derfor sløyfes i rapporten.

Bruk av elektrisitet:

Vasking av tøybleier skjer ca 2 ganger pr uke i gjennomsnitt hos en vanlig tøybleiebruker. Rapporten henviser til ca 3 kg tøy ved vask av tøybleier, dagens vaskemaskiner solgt i Norge har langt større kapasitet enn 3 kg. 58 kilos kapasitet er normalen. Her er sitert fra en tilfeldlig vaskemaskin fra Bosch med A+++ merking om energibruk og 8 kg kapasitet:

“Årlig energiforbruk 189 kWh, basert på 220 standardvaskesykluser for bomull 60°C og 40°C ved full og halv maskin.”

Vaskbare bleier/tøybleier vaskes på 4060 °C ergo er energibruk og vannbruk betraktelig lavere i 2016 enn i 2005 rapporten.

I grunnrapporten fra 2002/2003 konkluderes det med at resultatene er mangelfulle når det kommer til tørkerutiner, spørsmålene rundt dette ble for komplekse, og det ikke ble spurt separat om rutiner i sommer og vinterhalvåret. Altså undergraver de selv egne resultater på denne delen av undersøkelsen.

“It was very difficult to draw any firm conclusions for nappy drying behaviour, as the question did not focus on the reasoning and frequency of using each drying method.”

Det er også veldig viktig å merke seg at elektrisiten som ble brukt til å kjøre vaskemaskinene i England på denne tiden, ble generert av fossilt brennstoff. Dette er på ingen måte tilfellet i Norge, da vi hovedsaklig bruker fornybare energressurser. Det sier da seg selv, at hele regnskapet endrer seg drastisk.

Miljø og avfall:

Brukere av engangsbleier kaster bleier med avføring i avfallet i motsetning til brukere av tøybleier som kaster avføring i toalettet hvor avføring hører hjemme. I dag i Norge brennes stort sett alt avfall som produseres. I England når undersøkelsen ble utført ble alt avfall gravd ned på søppelfyllinger. Det forårsaker forurensning av grunnvann og nærliggende områder. Det faktumet har ikke en gang blitt tatt med da de har valgt å sløyfe regnestykket om avfall og hvor mye avfall som blir produsert i rapporten. Renovasjonselskapene i Norge tar utgangspunkt i at det produseres rundt 1 tonn avfall pr bleiebarn.

Tøybleiebrukere i Norge er miljøbevisste og velger oftere økologiske vaskemidler eller svanemerke vaskemidler til å vaske tøybleiene sine med det bør derfor ikke regnes inn forurensning i vask av tøybleier.

I rapporten er det regnet inn stryking av bleier, dagens tøybleier kan ikke strykes, da de vil smelte. 90% av de spurte svarte at de aldri stryker tøybleiene sine. Av de 25% som brukte Terryflats brettebleier svarte 10% at de stryker bleiene sine i 2001/2002.

Det er også regnet inn bruk av tøymykner, INGEN tøybleieprodusenter anbefaler

bruk av tøymykner da det ødelegger bleien og dens evne til å absorbere veske. Bleien blir da i praksis ubrukelig og kvalifiseres som ødelagt. 77,3 svarte at de aldri brukte tøymykner i 2001/2002. Ingen bruker tøymykner til tøybleier i dag. Er det virkelig mulig å semiresirkulere en libero bleie? For feks MNA (Midtre Namdal avfallsselskap) har forsøkt å resirkulere engangsbleier og skriver på sine nettsider om hvorfor de ikke skal resirkulere bleier lengre:

"..... Grunnen til dette er at mange engangsbleier inneholder et stykke som nærmest er å beskrive som en tøyserviett. Dette skaper problemer i pumpesystemet på EcoPro – og fører til driftsstans og dyrere drift. I tillegg viser det seg at gevinsten ved å hente ut det biologiske materialet i bleiene er forholdsvis liten – og miljøgevinsten blir derfor liten ved å gjøre dette. Det er også mye dyrere å behandle bleiene på samme måte som matavfall – for å ta ut det biologiske materialet før de sendes til Trondheim til forbrenning som restavfall."

BIR skriver i en epost (2014) der det blir spurt om svanemerking, resirkulering og kasting av bleier:

".... Alle bleier må kastes som restavfall. Det er flere grunner til det. Først og fremst er det slik at alt som skal gjenvinnes til nye materialer er nødt til å være rent og fri for bakterier. Brukte bleier vil derfor ikke egne seg til materialgjenvinning. Men selv om bleiene er ubrukt vil de heller ikke kunne bli materialgjenvunnet fordi bleier er laget av både plast og papir. Det betyr at gjenvinningsfabrikkene ikke kan dra nytte av dem siden det er sammensatt materiale."

1 av 4 kommuner i Norge betaler familier med småbarn for å bruke tøybleier med ett starttilskudd på mellom 500- 2000 kr. Det er merkelig at renovasjonselskapene prøver å bli kvitt avfallsmengden engangsbleier produserer ved å få flere til å bruke bleier som kan gjenbrukes når engangsbleiene er svanemerket. Her fremstilles en stor kontrast i svanemerking og hva renovasjonselskapene uttrykker med oppmuntring til å kutte engangsbleiene. Renovasjonselskapene har ikke muligheter pr i dag til å hverken semiresirkulere eller bryte ned deler av materialet i engangsbleier. Stort sett alle engangsbleier blir i Norge brent i en langsom og energikrevende prosess. Og da spiller det ingen rolle om bleien er seminedbrytbare, da de ikke kan eller blir brutt ned.

I spørreundersøkelsen svarte kun 1 av tøybleiebrukerne at de ville kaste tøybleiene etter endt bleieperiode, det kom ikke frem om bleiene da allerede var gjenbrukt. Man kan trekke konklusjonen om at tøybleier har lang livstid utover 1 bleieperiode.

I Norge er det et stort brukmarked for tøybleier og tøybleier brukes av 23 barn eller

flere. Gjenbruk fremhever hvor mye mer miljøvennlig tøybleier er enn engangsbleier.

Bleieslutt:

Når slutter norske barn med bleier når de bruker engangs? Det er det ingen som har tall over lenger. 2 år og 2 mnd hevdet i rapporten fra 2005 er veldig lite i forhold til det man ser i bleiehyllene i butikkene. Da bleier opp til 1630 kg er godt representert. "There is no statistically significant difference between the average age out of nappies for disposable and reusable nappies. The average age out of nappies is around two years and two months."

Da ICA Norge lanserte sin bleiekalkulator svarte de at:

"Bleiekalkulatoren tar utgangspunkt i at et gjennomsnittsbarn bruker fire bleier per døgn, og bruker bleier i fire år"

Lengden på bleieperioden har drastisk endret seg med engangsbleiers evne til absorbere og tilgjengelige økende større størrelser. Engangsbleier har en negativ

påvirking på hvor lenge barn bruker bleier. I 2014 i Storbritania ble det rapportert at barn opp til skolealder bruker engangsbleier.

“Children are still wearing nappies in class after the age of five in hundreds of schools across the country, a Sky News investigation has found. Teachers have reported pupils as old as 15 who have no medical conditions or developmental issues, but who are unable to use the toilet on their own.”

I slike sammenhenger er det kritikkverdig at engangsbleier er svanemerket og oppmuntrer foreldre til å bruke engangs fremfor gjenbruksbleier.

Ubrukelig definisjon av bleier i “Time to change”

Spørreundersøkelsen/rapporten utelukker «training pants/pullups» fra kategorien «bleier». Training pants i tøybleiesammenheng kalles på norsk treningstruser/avvenningstruser, i engangsbleiesammenheng er det kjent i Norge som «up and go»bleier.

Det er kun bruk av andre typer bleier enn dette spørreundersøkelsen kaller for bleiebruk («in nappies»).

Utelukkelsen av disse fra bleiekategorien er problematisk fordi:

- Treningstruser/avvenningstruser av tøy ikke brukes på samme måte som enn Engangs «pull ups», fordi tøybleier i seg selv fungerer som treningstruser i forbindelse med pottetrening og bleiefri metode (EC). Tøybleier kan ofte også kneppes igjen før de tas på, og dermed tas på på samme måte som en engangs «pullup». Antagelig er treningstruser mye mindre utbredt i bruk blant tøybleiebrukere enn engangs «pull ups» er blant engangsbleiebrukere.
- Engangs «pull ups» har omtrent samme funksjon som andre typer engangsbleier. De holder på noe mindre væske enn andre engangsbleier, men kan likevel brukes som erstatning for andre typer engangsbleier. Det kan ikke treningstruser av tøy, som relativt sett holder på mye mindre væske.

At det i rapporten/spørreundersøkelsen ikke er tatt høyde for dette – at man rett og slett kategoriserer sammen to typer «training pants/pullups» som ikke kan sies å være tilsvarende produkter til hverandre, gir altså en bias til fordel for engangsbleier. Engangsbleiebrukere som bruker «pull ups» vil altså feilaktig fremstå som å ha sluttet med bleier, mens tøybleiebrukere i samme fase vil fremstilles som fremdeles å bruke bleier.

Alle rapportens tabeller som baseres på spørsmålene i undersøkelsen som har denne definisjonen av bleier («nappies») og «training pants/pullups» som premiss, kan derfor ikke brukes til å belegge når barn slutter med enten engangsbleier eller tøybleier.

I rapporten skilles det også mellom bleiebruk på dagtid og bleiebruk på natt, hvorav sistnevnte ikke regnes som “in nappies” så lenge barnet ikke bruker bleier på dagtid samtidig.

Alt dette gjør at rapporten ikke faktisk belegger når barn i de to gruppene (tøybleiebrukere og engangsbleiebrukere) slutter med bleier, og resultatene kan derfor ikke brukes til beregne miljøbelastningen til noen av bleietypene.

Etterord:

Rapporten er mangelfull og har en skjevfordeling i antallet brukere av engangs og gjenbruksbleier av de som har svart på undersøkelsen. Over 50% av de spurte hadde ikke barn som brukte gjenbruksbleier på det tidspunktet de deltok i undersøkelsen.

Man kan hverken sammenligne tøybleier på 90 tallet med dagens moderne tøybleier, ei heller kan man sammenligne engangsbleier som ble brukt på 90 tallet med engangsbleier som fåes kjøpt på butikken i dag.

Barn som bruker engangsbleier bruker bleier lenger og lenger som forsinker bleieslutt. Det resulterer i større utslipp og mer avfall en svanemerket har regnet med når Svanemerket hevder at engangsbleier og tøybleier er akkurat like bra.

Tøybleiebrukere bruker mindre vann og mindre elektrisitet enn før, bleiene vaskes mer skånsomt med svanemerket vaskepulver og uten tøymykner. Tøybleier sparer miljøet for rundt 1 tonn med avfall.

Vi i Norsk Tøybleieforening ber derfor om at Svanemerking av engangsbleier opphører da det ikke finnes tilstrekkelig med likheter for bruk av engangsbleier og tøybleier i Norge i dag i henhold til det rapporten sier.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for denne granskende analysen av kilde til bakgrunnsdokumentet.

Svanen arbeider ikke for å bidra til økt forbruk av engangsprodukter. Det generelle formålet med miljømerket er å tilby produsenter av produkter eller tjenester muligheten til enkelt å kunne påvise et stort miljø- og kvalitetsarbeid. Svanemerket guider dessuten forbrukeren, da denne selv har valgt å forbruke en viss type av produkt eller tjeneste, til å gjøre et miljømessig bra valg.

Det har i mange år vært en diskusjon om engangsprodukter kontra gjenbrukbare produkter om hva som er best ut fra miljøhensyn. Det er likevel et faktum at for bleier og hygieneprodukter, både til forbrukere og i helsevesenet, er det et stort forbruk av engangsprodukter. Nordisk Miljømerking åpner opp for svanemerking av engangsprodukter, for å fremme de beste engangsproduktene der dette likevel vil bli valgt. Flergangsprodukter av tekstil kan allerede svanemerkes ved kriteriene for "Svanemerking av tekstiler, skinn og lær". At Svanen kan finnes på et engangsprodukt i denne sammenhengen betyr ikke at det er miljømessig bedre ene et flergangsprodukt. Men med tanke på den store kvantitet av engangsprodukter som faktisk etterspørres anser Nordisk Miljømerking at det er miljømessig relevant også å bidra til miljønytte blant den typen av produkter.

6 Diskusjon og konklusjoner

Nordisk Miljømerking har mottatt hørings svar til en rekke av kravene. Flest kommentarer var knyttet til kjemikaliekravene, krav til polymerer inkludert superabsorberende materialer samt krav til energi ved polymerproduksjon og kravet til materialsammensetning.

Generelt ble modellen der kravbyrden er relatert til hvor mye det enkelte materiale inngår med i hygieneproduktet godt mottatt. Det er også uttrykt støtte til økte kjemikaliekrav. Leverandørkjedene for de ulike materialene i et hygieneprodukt kan være komplekse og det er uttrykt bekymring rundt mulighetene for å skaffe de opplysningene som trengs. Høringsinstansene har generelt vært negative til kravene til

energibruk i polymerproduksjonen (både fossile polymerer og biobaserte polymerer) samt krav til materialsammensetning. Kravet til materialsammensetning har dels vært vanskelig å forstå for høringsinstansene og det har vært usikkerhet om det er mulig å oppfylle kravet uten å gjøre relativt store endringer i produktene. Dette henger også sammen med kravet som var foreslått for gjenvunnet plast, som også mottok flere høringskommentarer, da bruk av gjenvunnet plast var en mulighet for å oppfylle materialsammensetningskravet. For krav til biobaserte polymerer har det kommet kommentarer på at Nordisk Miljømerking generelt bør stille krav om at disse er bærekraftig produsert og fører til et reelt redusert klimaavtrykk der det henvises til EUs Fornybarhetsdirektiv. Nordisk Miljømerking har også mottatt hørings svar på nye kravgrenser for energi og sertifisert treåvare for fluff/papir.

Nordisk Miljømerking har gjort en rekke endringer i kriteriene basert på mottatte hørings svar. De generelle kjemikaliekravene til fossile polymerer er mindre omfattende enn i høringsdokumentet da de primært stilles til tilsetninger og ikke også til inngående stoffer i polymeren/plastmaterialet. Etter høringen har Nordisk Miljømerking fjernet kravene til produksjonsenergi for polymerer, men beholder krav til materialsammensetning. Bakgrunnen for fjerningen av energikrav er i hovedsak knyttet til styrbarheten og hvor vanskelig det er å få fabrikkspesifikk informasjon om dette. Kravene fjernes altså ikke fordi Nordisk Miljømerking anser at det ikke er relevant å stille krav til produksjonsenergi i polymerproduksjonen. Kravet til materialsammensetning er omarbeidet etter høringen og generelt er ambisjonsnivået i kravet senket.

Utfordringen i hygienekriteriene er å stille krav som er relevante for de ulike produkttypene, der vidt forskjellige produkter kan inngå, som plaster, bleier og stikkklaken. Det stilles derfor ett krav til bleier og inkontinensprodukter og ett til andre produkttyper. Kravet har fortsatt som formål å stimulere til økt bruk av biobaserte materialer og gjenvunnet plast i hygieneproduktet og/eller emballasje.

Angående kravene til biobaserte polymerer inkludert superabsorbenter er Nordisk Miljømerking enige i at råvarer skal være bærekraftig produsert. Nordisk Miljømerking ønsker derimot ikke å stille et krav til alle fornybare råvarer som kan inngå, men stiller krav til de råvarene det er knyttet størst bekymring til, palmeolje, soya og sukkerroer. Det er viktig at kravbyrden for fossilbaserte råvarer og fornybare råvarer er balansert i kriteriene. Det er et paradoks at det er lettere å stille strenge krav til fornybare råvarer enn til fossile, særlig når det gjelder opprinnelse og sporbarhet. Da Nordisk Miljømerking ønsker å stimulere til økt bruk av fornybare materialer, er det ikke innført så omfattende krav til fornybare råvarer som høringsinstansene har foreslått.

Kravet til gjenvunnet plast er også justert etter høringen og er nå mindre strengt. Det stilles krav om at gjenvunnet plast brukt i tilleggskomponenter og emballasje ikke skal inneholde en rekke angitte stoffer, mens dersom den gjenvunnete platen inngår i selve hygieneproduktet skal den oppfylle lovkravene til resirkulert plast i kontakt med mat.

Kravene til fluff og papir er tilpasset den nye basis-og kjemikaliemodulen for papirprodukter. Dette innebærer strengere kravgrenser enn tidligere, f.eks. på energi. Nordisk Miljømerking anser imidlertid at dette er oppnåelige krav basert på den

informasjonen vi har tilgjengelig. Imidlertid har Nordisk Miljømerking fjernet kravet til transport, da dette kan være omfattende å dokumentere. Da dette kun er et inngående materiale i et produkt og Nordisk Miljømerking ikke merker fluffen eller papiret i seg selv, anser Nordisk Miljømerking at kravbyrden bør være lavere. Etter høring er det innført egne referanseverdier for emballasjepapir, da slikt type papir kan anvendes i f.eks. releasepapir og det ikke er omfattet av papirkriteriene i dag. Det er også innført egne skogkrav til fluff og papir etter de nye vedtatte skogkravene (vedtatt 5. November 2015). For fluff stilles det krav om 30% sertifisert trefiber, mens det for papir stilles krav om 50% sertifisert råvare.

Utover dette er det gjort en rekke mindre justeringer og endringer basert på mottatte høringssvar.

Bilag 1 Hørings svar til air-laid

Metsä Tissue AB

Nordic Ecolabel proposes air-laid to be included in the scope of the tissue criteria so that requirements for air-laid would be copied from the draft update of Sanitary Products criteria.

Air-laid products may be partly or entirely composed from other than cellulose fibers, e.g. fossil-origin or bio-based polymers can be used.

Metsä Tissue does not support air-laid to be included in the tissue criteria, and proposes that Nordic Ecolabel tissue criteria will continue to cover cellulose fibers only.

In our opinion the proposal would treat cellulose fibers in a discriminatory way with strict requirements for forest certification and wood traceability, and without any traceability requirements for fossil raw materials. Furthermore, GMO is allowed for raw materials of bio-based polymers, whereas GMO is forbidden by forest certification systems. The tissue criteria should enable setting the same level of requirements for traceability, origin and GMO for all approved raw materials.

Nordic Ecolabelling's comment

Thanks for your comment. It will be considered in the work with air-laid and tissue paper which will be handled as a separate case to the Nordic Ecolabelling Board in November 2016.